

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS MEGKÖNYVITVE

Egész évre 1200 Lej
Fél évre 600 Lej
Negyed évre 300 Lej
Havonta 25 Lej

Hirdetések díjszabás szerinti

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Beszél a sirbolt...

A gyászlobogók lekerülnek az épületek tejéről, az uccák felveszik rendes, hétköznapi arcukat, a kávéházakban újból megkezdődött az éjszakai élet. Eltemették I. Ferdinand királyt, a megnagyobbodott Románia első uralkodóját. Egy héttig tartott a gyász, a szomorúság, egy héten át gyászolta mélységesen az ország elhunyt királyát. Ez a hét történelmi hete volt Románia minden népének. Ezen a héten kinyilatkozásokat hallottunk az ország minden részében. Ezen a héten a szeretet és megértés szavait olvashattuk uton-utfélen és hallhattuk a szószékről. Ezen a gyászos héten jobban megéreztek Románia népei, hogy együvé tartoznak és ezen a héten, mintha a sziv is átvette volna igazi hivatását. De! Akkor öltenek azonban testet az igék, ha a gyászünnepek alatt elhangzott szónoklatok, amelyek az elhunyt király jósága által megihletett szívek diktáltak, nem pusztába kiáltó szavak voltak, hanem tényleg eljutottak az emberek szívébe és agyába.

A munka ismét átvette uralmát mindenütt Romániában; gyárakban, műhelyekben és a politikában. Könnyező gyászunkkal áldozatot hozunk a halottnak és a halott emlékének áldozunk, ha most már kiegyenesedett derékkal, friss agygyal és friss szívvél áldozunk az életnek is. A halott emlékének áldozunk, ha a mindennapi élet, mindennapi munkájában valóságosá változtatjuk a szép szavakat, szép álmokat és szép ígéreketet.

Románia kisebbségei kíváncsi és várakozó szemekkel tekintenek a fórumon lévőkre. Várik, hogy megtörténjenek az első lépések az elhunyt király akaratából kiváltódott ígéretek beváltására. Románia népkisebbségei kivétel nélkül örömmel és akarattal kapcsolódnak bele az ország építési munkálataiba. Csak azt várják, hogy módot és jogot nyujtsanak nekik arra, hogy értékes tudásukat, energiájukat az ország javára használhassák fel. Ennek pedig az első kelléke az, hogy megdönthetetlen parancsnak tekintsék a vágyat, melyet a Curtea de Arges kriptájának fejedelmi lakója életében annyiszor megnyilvánított.

Biztató jeleknek vesszük a gyászhet alatt elhangzott békehangokat és hisszük, hogy azokat az őszinteség, a megértés diktálta a hatalmasok részéről. Románia népkisebbségei várják, hogy megszűnjenek azok a korlátozások, amelyek akadályokat gördítettek gazdasági és kulturális fejlődésük elé. Várik bizakodva, mert tudják, hogy az ő fejlődésük egy az ország fejlődésével. Várik, hogy élő törvényerőre emelkedjék az a királyi szó, amely többször hangzott, hogy a kisebbségeket egyenlő elbánásban kell részesíteni a román néppel.

Mária királyné köszönete a parlamentnek.

**A kamarában újult erővel kezdődtek a szenvedélyes viták.
Gyors tempóban folynak a mandátumigazolások.**

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A kamara ma délelőtti ülésén folytatták az igazolási vitát. Napirend előtt Madgearu tiltakozik az ellen, hogy az Unversul elferdítve közli a parlament tanácskozásait. Az elnök ígéretet tesz, hogy megvizsgálja az ügyet és alkalmazni fogja a házszabályokat. Ezután felolvassa Maria királyné választávirátát a kamara kondoleáló sürgönyére, majd folytatják az igazolási vitát, amelynek során Marosromegye szerepel. Dr. Jaga Gábor nemzeti parasztpárti támadja a választást és visszaélésekről panaszkodik. Fondrutiu liberális védelmére kel a választásnak, amelyet a kamara igazol. Ezután vita nélkül igazolják Marosromegye mandátumait, majd Sorocamegyére kerül a sor, ahol Madgearu támadja a választást. Lupu megállapítja, hogy ő tette Madgearut politikai személyiséggé, amit mélyen sajnál. Közben szóváltás keletkezik Lupu és Mihalache között. Cazacliu Lupu-párti kétségbe vonja Madgearu állításait és kijelenti, hogy Stere egy pillanatig sem volt letartóztatva. Tiltakozó táviratok megszokott választási trükk, amellyel a kormány ellen akarta hangolni a kedélyeket. A kamara igazolja a sorocai,

teleormani és a vlascai mandátumokat. Putnamegye következett ezután, ahol Graur nemzeti-parasztpárti vezér ellen az ismeretes merénylet történt. Duca belügyminiszter előadja, hogy a Graur elleni merénylet tettesének kinyomozása folyamatban van. Circulescu is ígéretet tesz, hogy a bűnösök elnyerik méltó büntetésüket. Megállapítja azonban, hogy a választásokon a közhangulat nyilvánult meg, annál is inkább, mert a merénylet csak az ellenzék táborát erősítette.

A délutáni ülést negyed 4 órakor nyitotta meg Saveanu elnök. Napirenden az igazolási vita szerepel. Putnamegye mandátumainak igazolásához Joantescu szólal fel, de a kamara igazolja a választást. Az argesi választással kapcsolatban Madgearu demagógiával vádolja a liberális pártot, mert azzal korteskedett, hogy leszállítja az adókat. Bratinau Vintila kijelenti, hogy az Averescu-kormány alatt is elene volt a mezőgazdasági adóknak és most is fenntartja ígéretét, hogy leszállítja ezt az adóment. Madgearu folytatja beszédét és kéri a választás megsemmisítését, amelyet a kamara azonban igazol. Az ülés folyik.

Nagy a kavarodás Maniu deklarációja körül.

Erős támadások a nemzeti-parasztpárt vezére ellen. — Maniu Gyula kihallgatást kér a régenstanácstól.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A parlament gyászülésén váratlanul újból kiéleződött ellentétek — mint arról részletesen beszámoltunk — egyes politikai körök véleménye szerint minden különösebb hatás nélkül fognak elmúlni s így nincs kizárva az sem, hogy a kormány és a nemzeti-parasztpárt között az óhajtott béke rövidesen létrejön. A Dimineata hosszasan foglalkozik az ülésen lejátszódott eseményekkel és megállapítja az elhangzott deklaráció alapján, hogy Maniu a jogfolytonosság elve alapján áll és ezért annak ellenére, hogy a tegnapi események nagy ürt szakítottak a két pártvezér közé, minden kapcsolat mégsem szakadt meg közöttük. A politikai viszonyokra jellemző, hogy a Dimineata, amely vezércikkben is foglalkozik az eseményekkel, nem tartja kizártnak, hogy a közeljövőben a meggyezés a két párt között a történetek ellenére is létrejöhet.

A Cuvantul nem látja ilyen optimisztikusan a helyzetet és megállapítja, hogy a meggyezés már-már dülöre jutott szekerét a nem várt parlamenti vihar lesodorta az utról. A lap szerint nagyobb szabású eseményeknek kell bekövetkezniük, hogy a jelenlegi feszült helyzet újabb fordulóhoz érkezzen el. Az egyik legfontosabb ok erre — írja a lap — az volna, ha a kormány nagyrészen elfogadná az ellenzék feltételeit és előmozdítaná a kibontakozást azaz, hogy új választásokat ír ki. Miután azon-

ban erre egyelőre semmi remény nincs, a Cuvantul teljesen kilátástalannak tartja a helyzetet, sőt a kérdés körül nagyobb zavarokat is jósol. A többi összes lapok is élénken kommentálják Maniu deklarációját. A Lupta szerint a nemzeti-parasztpárt és a kormány közötti együttműködés lehetőségét a deklaráció elvágta. Az Adeverul helyesli a deklarációt, a mely véleménye szerint nem csorbította a gyászülés méltóságát, sem pedig az ország reputációját. A Viitorul egymás mellett közli három hasábon Hans Ottó Röth, Maniu és Bethlen gróf deklarációját és párhuzamba állítva azokat, kifejti, hogy Maniu képezte az egyetlen kivételt az összes szónokok magasztos beszéde között. A lap szerint a román nép megértette, hogy nincs semmit várnia azoktól, akik egy pillanatra sem képesek felülemelkedni a kicsinyes szenvedélyeken. Az Indreptarea írja, hogy a szenátus tegnapi ülésén, amikor Averescu elmondotta beszédét, a miniszterelnök hozzálépett és e szavakkal gratulált: Jó román vagy. A lap hangsúlyozza, hogy Averescu anélkül tette meg deklarációját, hogy valakivel előzőleg megállapodott volna. Beszéde elmondásánál csakis az ország magasabb érdekeit tartotta szem előtt. Az Indreptarea hangsúlyozza, hogy Bratianu dicsérte fokozottabb jelentőségű annyi régi és új vád és támadás után.

Az Adeverul értesülése szerint Maniu audienciát fog kérni a régenstanácstól, amely előtt ki fogja fejteni pártja álláspontját.

Külföldi gyász I. Ferdinándért

Gyászmisék az elhunyt uralkodó emlékezetére. — A világ fővárosaiban istentiszteletek voltak a meghalt király temetése napján. — Hat havi szigorú gyász a bucuresti-i királyi udvarban.

(Az *Aradl Közlöny tudósítójától*.) I. Ferdinánd király temetése alkalmából Európa majdnem minden államának fővárosában tartottak gyászistentiszteletet az elhunyt király lelkiüdvéért. A requiemek délelőtt 10 órakor kezdődtek s azokon az ottani román követség és a román kolónia tagjain kívül az illető államok képviselői is megjelentek. A gyászistentiszteletek lefolyásáról alábbi távirataink számolnak be:

(*Róma, július 26.*) Vasárnap délelőtt a szent Athanaszról elnevezett templomban gyászistentisztelet volt I. Ferdinánd király lelkiüdvéért. Az istentiszteleten az olasz király nevében Botea herceg, Dolmo kvintali prefektus, Suardi gróf főszertartásmester, Solatti del Bergo gróf szárnysegéd, a kormány képviselőjében Fedele, Ciano, Grandi és Cavallero miniszterek, Róma városa nevében Potenzián herceg kormányzó, Bazan milícia parancsnok, valamint a diplomáciai kar számos tagja jelent meg.

(*Konstantinápoly, július 26.*) Calaedonia metropolitája vasárnap délelőtt gyászmisét pontifikált az elhunyt I. Ferdinánd király lelkiüdvéért. A gyászmisén Athanasz követ vezetésével a konstantinápolyi román követség tagjai, a román kolónia tagjai és a hatóságok képviselői jelentek meg.

(*Bécs, július 26.*) A bécsi román kápolnában I. Ferdinánd király lelkiüdvéért mondott gyászmisén a Bécsben időző románok közül számosan megjelentek. A kis kápolna zsufolva volt gyászolókkal, akik között volt Mitilineu felesége is. A bécsi román egyetemi ifjuság énekkara gyászdalokat énekelt. A gyászistentiszteleten az erdélyi sváb és szász egyesületek képviselői is megjelentek. A misét a bécsi görög archimandrita és a szerb egyház nőbárosa celebrálta.

(*Berlin, július 26.*) Vasárnap délelőtt a szent Hedvig templomban gyászistentisztelet volt I. Ferdinánd lelkiüdvéért. A gyászmisét Pacelli pápai nuncius pontifikálta. Hindenburg elnököt Doehle miniszteri igazgató képviselte, míg a kormány nevében von Schubert államtitkár jelent meg. A megjelent külföldi diplo-

maták között volt Freytag, Németország volt bucuresti-i követe is.

(*Varsó, július 26.*) Az ortodox katedrálisban tartott gyászmisén Pilsudsky marsall, köztársasági elnök személyesen jelent meg, de megjelentek a lengyel kormány tagjai és a varsói követségek vezetői is. A temető előtt a 36-ik gyalogezred — amelynek I. Ferdinánd király ezredtulajdonosa volt — ezvük százada állt díszőrséget és a katonai zenekar a román királyi himnuszt játszotta.

(*Szófia, július 26.*) A szófia-i román templomban I. Ferdinánd király lelkiüdvéért tartott gyászistentiszteleten Boris király, Fudoxia hercegnő, a diplomáciai kar számos tagja, a bolgár miniszterelnök, valamint a polgári és katonai hatóságok fejei jelentek meg.

(*Budapest, július 26.*) Vasárnap, Ferdinánd király temetésének napján a Cozsdu-alapítvány görög keleti kápolnájában gyászistentisztelet volt. A misét Bogoevici lelkész celebrálta. A gyászistentiszteleten megjelent a budapesti román társadalom minden tagja. A budapesti román követségen az uralkodó temetése napján szintén gyászistentisztelet tartottak. Erre az alkalomra a követség épületének összes helyiségeit feketével vonták be. A felállított oltár előtt egy rögtönzött ravatálon szimbolikus jelentőségű koporsó nyugodott a király jelvényeivel. A budapesti román követségen tartott rekvizem részt vett a diplomáciai testület, a magyar kormányt Walkó Lajos külügyminiszter, Budapest székesfővárost pedig Folkusházy Lajos dr. képviselte.

(*Páris, július 26.*) Ferdinánd király temetésének időpontjában a párisi román templomban gyászmisét tartottak, amelyen a Párisban élő román kolónia tagjai teljes számban megjelentek. A gyászistentiszteleten nagy feltűnést keltett Károly volt trónörökös megjelenése, aki az utolsó hetekben egyáltalán nem mutatkozott a nyilvánosság előtt.

(*Athén, július 26.*) A virágokkal díszített athéni román katedrálisban vasárnap délelőtt ünnepélyes gyászmise volt I. Ferdinánd király lelkiüdvéért. A megjelentek között voltak Zalmis köztársasági elnök, a kormány, vala-

mint a diplomáciai testület tagjai, a polgári és katonai hatóságok fejei. Szalonikiben a szent Szófiáról elnevezett templomban szintén gyászistentiszteletet tartottak.

(*Sansebastiano, július 26.*) Sansebastianóban, a spanyol királyi család nyári székhelyén is tartottak gyászistentiszteletet I. Ferdinánd király temetése alkalmából. A gyászmisén a spanyol királyt Don Alphons trónörökös képviselte és jelen voltak még Primo de Rivera kormányzó, valamint Bibescu herceg román meghatalmazott miniszter.

(*Brüsszel, július 26.*) A belga főváros közönsége I. Ferdinánd király temetése alkalmából részvétének nyilvánítására nagy számban jelent meg a román kápolnában tartott gyászmisén. A királyt Charles herceg képviselte, de jelen voltak a kormány tagjai, valamint a diplomáciai kar nagyrésze is.

(*London, július 26.*) I. Ferdinánd király temetése alkalmából a görög templomban tartott gyászistentiszteleten a király képviselőjében a yorki herceg, Beatrice spanyol infánsnő, Bibescu hercegnő, valamint a polgári és katonai hatóságok fejei jelentek meg. Kanadát sir Patrick Gover miniszter képviselte.

Itt írjuk meg bucuresti-i jelentés alapján, hogy I. Ferdinánd király elhalálójával a régens tanács I. Mihály király nevében hat havi szigorú udvari gyászt rendelt el. A gyász július 20-tól visszamenőleg kezdődik és január 20-án ér véget. Ezen idő alatt a királyi udvarban nem szólalhat meg zene, nem tarthatnak ünnepeket és a szokott fényes udvari fogadtatások is elmaradnak.

— **Halálos vasuti baleset Oradeán (Nagyváradon).** Oradeáról (Nagyváradról) jelentik: Tegnap délután halálos szerencsétlenség történt a belényes-oradeai vasutvonalon. Kurca Victor jó módú belényesi gazdálkodó tegnap délután Oradeára (Nagyváradra) utazott. A nagy meleg miatt azonban nem a kocsiban foglalt helyett, hanem az ütközőkre ült ki, bár a vasutkiszérő személyzet több tagja figyelmeztette a várható szerencsétlenségre. Ütközben leszédült az ütközőkről és a vonat kerekei alá esett, amelyek halálra gázolták. A halálos szerencsétlenség okának megállapítására megindult a vizsgálat.

T A R C A.

Szent Gellért örökében.

Amikor Csernoch János dr.-t csanádi püspökké nevezték ki. — Emléksorok Magyarország most elhunyt hercegprimásáról.

Mélységes gyász, igaz és őszinte fájdalom támadt a világ katolikusainak lelkében arra a megrendítő hírre, hogy Csernoch János dr. esztergomi bíboros-érsek, Magyarország hercegprimása, hetvenötéves korában örök álmra szenderült. De még közelebből érint bennünket, a csanádi egyházmegyéhez tartozókat a magyar katolikuság e kimagasló vezéregyéniségének tragikus elhunytja, hiszen egykoron, majd husz esztendővel ezelőtt Csernoch János. Szent Gellért örökébe lépett s több mint három esztendőn át a csanádi egyházmegye főpásztora, püspöke volt. Arad- és Temesmegye katolikusainak kétségtelenül emlékezetébe vésődött Csernoch János timisoarai püspöksége s most a nagy halotthoz való emlékezés kapcsán érdekesnek tartjuk felidézni azt a nagy várakozást, amellyel a csanádi egyházmegye népe akkori új püspökét fogadta. Jászai Géza apát irt akkor Csernoch János dr.-ról, mint az új csanádi püspökről s akkori irását itt adjuk:

1907. december 4-ikén meghalt a jólelkű csanádi püspök, cserneki és tarkeői Dessewffy Sándor, aki 17 éven át bírta Szent Gellért székét. A megüresedett püspöki szék kiválósága és fontossága ugy vallási, mint nemzeti szempontból magával hozta azt, hogy az egyházmegyén kívül is kíváncsian kérdezték, ki lesz az új csanádi püspök? Az egyházmegye

kath. és nem kath. lakossága előtt egyaránt ismeretes lévén. Németh József fölszentelt püspök és csanádi nagyprépost személye és ama kiváló érdemek, melyeket 53 éves papi működése folyamán, főként a két utolsó püspök betegsége alatt, mint a zegyházmegye kormányzója szerzett, önkéntelenül is az ő tisztelt személyére irányozta tekintetét s az ő ki neveztetését várta. Sokan mások neveit említették. A találgatásoknak véget vetett a hivatalos lap 1908. évi január hó 26-ikán megjelent száma, mely a január hó 12-én kelt királyi elhatározás alapján közli, hogy csanádi püspökké Csernoch János dr. esztergomi praelatus-kanonok és országgyűlési képviselő neveztetett ki.

Csernoch János dr. Szokolcán született 1852. június hó 18-án, tehát még javakorbéli férfiú. Középszkoláit szülőföldjén és Esztergomban elvégezvén, az esztergomi kispapok közé lépett s mint ilyen, érseke a hittudományok hallgatására a bécsi Pázmány-intézetbe küldötte. A theológia négy évi tanfolyamát a bécsi egyetemen elvégezvén, a Szent Ágostonról nevezett felsőbb papnevelőben folytatta tanulmányait; miközben letévén a szigorlatokat, a hittudományok doktorává avattattott. 1874. november hó 18-ikán misés pappá szenteltetett, mely után 5 éven át káplán volt Radosócon és Budapesten, majd 1879-ben az esztergomi papnevelőben teológiai tanárrá, 1880-ban hercegprimási szertartóvá és levéltárossá, 1882-ben szentszéki jegyzővé, majd primási titkárrá neveztetett ki. 1882-ben pápai kamarás, 1887-ben udvari káplán. 1888-ban primási irodaigazgatóvá lépett elő s még ugyanezen évben esztergomi kanonokká, 1890-ben nógrádi főesperessé s 1906-ban ör-

kanonokká neveztetett ki, míg most a pápa és király kegye őt a csanádi püspöki székbe emelte.

Amint ez a rövid életrajz is mutatja, az új püspökben nem közönséges férfiú került Szent Gellért székébe. S valóban, akik az ő eddigi életét és működését közelebbről ismerik — pedig sokan ismerik — egyaránt magasztalják mint papot, mint közéleti férfiut és mint embert. Mint pap, mély hitben gyökerező világnézettel bir, tiszta, szepőlöten életű, buzgó és kötelességtudó, különböző fokozatain keresztül jól megismerte ugy a lelkipásztorkodás, mint az egyházkormányzat különféle ügyeit s nem elégedett meg a kötelességteljesítés munkájával, hanem vallását, egyházát szóval és írásban egyaránt szolgálta. Szolgált mint hitszónok és a katolikus nagygyűlések kedvelt szónoka, szolgált mint egyházi író.

A különböző folyóiratok hasábjain sok egyházi beszéde jelent meg s e beszédei ugy tartalmasságuk, mint az alak szépsége által tüntek ki. Mint egyházi író nemcsak azon számtalan cikkben ragyogtatta tudományát, éles esztét és ítélőképességét, mely cikkek a Magyar Sion, Religio című folyóiratban, valamint a Magyar Állam, Magyar Korona, Alkotmány és Esztergom című napilapokban láttak napvilágot, hanem önállóan megjelent műveiben is. Ily önálló művei: 1. Szabadság és verseny az oktatásban; 2. A halottégetésről; 3. A zárdai élet céljairól.

Mint a közélet férfiá, először szűkebb hazájában, Esztergomban tünt föl. Élénk részt vett a város és vármegye ügyeiben s ezekben sokszor irányítólag hatott munkálkodása. Teljesen jártas a közigazgatás ágas-bogas ügyei-

Aradi kisgyermek

sulyos szerencsétlensége.

(Arad, július hó 26.) Sulyos szerencsétlenség történt könnyelmű vigyázatlanságból kifolyólag ma délelőtt fél 11 óra tájban a Strada Matei Corvin (Hunyadi-ucca) és a Strada Baritiu (Rákóczi-ucca) sarkán. Egy sebesen kanyarodó kerékpár oly erővel szaladt neki egy cammogó szemeteskocsinak, hogy a karambol hevében a bicikli hátsó részén kapaszkodó fiú, Feinkuchen Jenő aradi kereskedő 10 éves fiacskája széles ívben a kövezetre repült, ahol sulyos sérüléssel, vértől borítottan, eszméletlenül terült el. A közelben járókelők bevitték a szerencsétlenül járt kisgyermeket a közelben lévő Weisz-patikába, ahol első segélyben részesítették. Csakhamar megjelent dr. Löwinger Miksa v. kórházi főorvos, aki megállapította, hogy a kis fiú vállperc-törést szenvedett és ezenkívül az arcán kapott komoly sérüléseket. Később dr. Salamon I. is megvizsgálta a szerencsétlenül járt kisgyermeket, aki hasonlóan nyilatkozott. Értesítették a gyermek szüleit, akik fiukat a gyermek-kórházba szállították. Az eljárás megindult a karambol ügyében.

Borzalmas rablógyilkosság

egy bucaresti-i szállóban.

Bucurestiből jelentik: Titokzatos rablógyilkosság történt tegnap a bucaresti-i Socaloglu-szállóban. Eddig ismeretlen tettesek az elmúlt éjszaka folyamán meggyilkolták és kirabolták Ilic Socaloglu duggazdag mérnököt és szállótulajdonost, majd a nyitva hagyott udvari ablakon keresztül elmenekültek. A szörnyű gyilkosságot a rajnai órákban fedezte fel a szálló személyzete, akik a történetről nyomban értesítették a 20-ik kerületi rendőrséget. A helyszíni vizsgálat alkalmával a kerületi rendőrkormány megállapította, hogy Socaloglu mérnököt gyilkosai kölével fojtották meg, majd kinyitották a pénztárcát és onnan többszázezer lej készpénzt raboltak el. Abból a körülményből, hogy a rablógyilkosok teljesen érintetlenül hagyták a pénztárban levő mintegy 50—60 millió lej értékű részvényeket, a rendőrségnek az a gyanuja, hogy a bűntényt parasztok, vagy külvárosi betörők követték el és ebben az irányban a legerélyesebb nyomozást indították meg. Máris több gyanús személyt tartóztattak le, köztük a Socaloglu-szálló két alkalmazottját is.

ben, miért is véleménye mindig döntő hatása volt. Eközben a politikai pályára is rálépett és pedig sikerrel. Első próbálkozása, midőn a néppárt megalakulása után, mint ennek tagja, 1896-ban Csanád képviselőjelölttül lépett föl, nem járt ugyan eredménnyel, de 1901-ben szülőföldje, Szokolca, egyhangulag választotta meg országos képviselővé s azóta kétszer ugyanezt tette, úgy, hogy azóta folyton tagja a parlamentnek. Itt csakhamar feltűnt jogi tudásával, törvényismeretével, éles elméjével és készségével, úgy, hogy a parlament legszívesebben hallgatott szónokai közé tartozik. Számtalan szónoki sikert aratott s itt elmondott beszédeit a katolikus nagygyűléseken mondott beszédeivel együtt egy kötetben közrebocsájtotta.

Mint ember, mindenkit szeretettel körülölelő lelkülettel, áldott jó szívvvel van megáldva, mely a szegények iránt gyakorolt jótékonyaságából eléggé kitűnik. Erről sokat mondhatnak Esztergom és Szokolca szegényei és jótékony egyesületei. Jó szíve megnyilatkozik derült kedélyében is, amely derült kedély párosulva szellemes társalgásával, igazán élvezetessé teszi a vele való együttléteket. Böven tapasztalta ezt az az egyházmegyei küldöttség, amely január 28-ikán fölkereste őt esztergomi otthonában, hogy őt mint csanádi püspököt a káptalan és lelkészkező papság nevében üdvözölje. Az ott töltött pár óra alatt elragadta kedvességével és szellemességével a küldöttség tagjait, amely küldöttségben e sorok írója is helyet foglalt. Ragyogó szemeiből kisugárzó okossága meggyőzte a küldöttséget, hogy valóban vas electionis est iste!

Ime rövid vonásokban megrajzolt alakja annak, aki Szent Gellért székébe, a csanádi egyházmegye élére került.

A fogmosás este

oly fontos, mint reggel, mert az éjszaka az az idő, a mikor a fogak ellenőrei teljesen zavartalanul érik romboló munkájukat. Óvja meg egészségét rendszeres fogápolással, lefekvés előtt is legyen kéznél

SARG

az antiszeptikus fogkrém.

Fegyelmi vizsgálat Arad főmérnöke ellen.

A város mérnöki hivatalának valamennyi tisztviselője fegyelmi eljárás megindítását kéri maga ellen. — Kavarodtak a Siclován-ügy. — A város vezetősége további intézkedésig elmozdította Siclovánt állásától.

(Arad, július 26.) Siclován György, a többrendbeli zsarolással vádolt aradi mérnöki hivatali tisztviselő ügye mindnagyobb botrányvá dagad. Előrelátható is volt, hogy a város illetékes vezetői nem igen fogják szó nélkül tűrni, hogy a tisztviselő még a fegyelmi vizsgálat tartama alatt is dolgozzék a hivatalban és ezt a feltevést a tegnap délutáni tanácsülés, amelyen Borneas Gyula dr. tette szavá a botrányos ügyet — be is igazolta. A tanács — mint megirtuk — a legszigorubbán kimondotta, hogy addig, míg a sulyos visszaélésekkel vádolt tisztviselő fegyelmi ügye elintézését nem nyer, szó sem lehet arról, hogy Siclován a városháza bármely hivatalában dolgozhasson. Ma délután a tanács határozatát foganatosították is s Siclován György tudomására hozták, hogy hivatali működésétől mindaddig fel van függesztve, míg fegyelmi ügye tisztázást nem nyer.

A Siclován-ügy és a tegnapi tanácsülés azonban újabb bonyodalmakat is hozott. Miután a tegnapi ülésen kiderült, hogy Muresan János főmérnök volt az, aki Siclovánt a hivatalba visszavette, dacára annak, hogy a tisztviselő a mérnöki hivatalra sulyosan kompromittáló kijelentést tett, a permanens-bizottság tagjainak nagyrésze ma úgy találta, hogy ez furcsa színben tünteti fel a városi főmérnököt. Siclován tudvalevőleg kijelentette az egyik ügyfelének, hogy a mérnöki hivatal egyik mérnökével kell osztozkodnia és ezért kér olyan sokat. A permanens-bizottság tagjai tisztázni akarják végre ezt a kérdést is és ma el is határozták, hogy fel fogják szólítani Muresan János városi főmérnököt, hogy kérjen maga ellen fegyelmi vizsgálatot, amelynek folyamán aztán tisztázást nyerhet ez az ügy. A fegyelmi vizsgálat magának a főmérnöknek is érdekében áll, aki ilyen módon véget vet az ügyvel kapcsolatos esetleges gyanúsításoknak és suttogásoknak. A permanens-bizottság több tagja ma délelőtt elhatározta, hogy konkrét formában is felveti ezt a kérdést a legközelebbi bi-

zottsági ülés előtt és felszólítják a főmérnököt, hogy haladéktalanul kérjen maga ellen fegyelmi vizsgálatot, amit — az ügy tisztázása érdekében — el is rendelnek.

Délutánra azonban megváltozott a helyzet. A Siclován-ügy sokkal nagyobb szenzációval szolgált, mint amilyenre előre számítottak, amennyiben — mint biztos forrásból értesülünk — holnap délelőtt Muresan János főmérnök nemcsak maga, hanem az aradi városi mérnöki hivatal összes mérnökei és hivatalfőnökei ellen is fegyelmi eljárást fog kérni. A permanens-bizottság ma délutánra kitűzött ülése holnapra maradt és így már a holnap ülése sorra kerülhet a főmérnök erre vonatkozó betérjesztése. Tisztázni kell ugyanis a megindítandó fegyelmi eljárás során azt, mely nyílt felel meg a valóságnak Siclován György ama kijelentése, hogy osztozott valamely városi mérnökkel és amennyiben ez az állítása valóban bizonyulna, feltétlenül meg kell állapítani azt, hogy ki volt az osztozkodó mérnök, akinek felelnie kell tetteért. A helyzet tisztázása a városi mérnöki hivatal minden mérnökének érdeke, mert ez az általánosságban elhangzott gyanúsítás kétségtelenül kellemetlen a város minden egyes mérnökére nézve. Városi körökben mindenesetre feszült érdeklődéssel várják az ügy fejleményeit, miután ez az első eset, hogy egy szolgálat minden vezetője és tisztviselője ellen egyszerre induljon — ha saját kérésre is — fegyelmi eljárás. A mindiobban hullámzó ügygel kapcsolatban különben Siclován György iekért bennünket annak közlésére, hogy ő a törvényben kitűzött 30 nap letelte után jelentkezett a főmérnöknel szolgálatára. A jelentkezés idején, július 10-én délelőtt a főmérnök Angel István dr. polgármesterrel folytatott megbeszélés után aztán Siclován tudomására adta, hogy ismét elfoglalhatja állását, s így dolgozott Siclován a mérnöki hivatalban mindaddig, amíg Borneas dr. interpellációja véget nem vetett ennek legalább is különös helyzetnek.

Maloméges Aradmegyében.

Porig égett a cermeui gőzmalom. — A kár körülbelül négy-öt millió lej.

(Arad, július 26.) Pusztító tűz dühöngött tegnapi mára virradó éjszakán az aradmegyei Cermeu (Csermő) községben. Este fél tizenegy órakor a községben lévő hatalmas gőzmalom felől füstfelhők szálltak az ég felé. Néhány perc múlva már óriási lángnyelvek nyaldosták körül a gőzmalom falait. Az álmából felvert lakosság és a község önkéntes tűzoltói emberfeletti munkával próbálták a tűz terjedését megakadályozni. Szerencsére csön-des, szélmentes idő volt, ami nagyban megkönnyítette a tűzoltók munkáját. Éjszaka egy óra tájban aztán sikerült a tüzet teljesen lokalizálni, de addigra a malom két szárnya, az úgynevezett fehér- és paraszt-malom porrá égett; elpusztult a malom mellett lévő hatalmas raktárépület is. Eddig nem sikerült megállapítani, hogy a tüzet mi okozta. A kár hozzávetőleges számítás szerint négy-öt millió lej. A malom Révész és Havas cermeui cég tulajdona és a kár biztosítás révén megtérül. A hivatalos tűzvizsgálatot ma délelőtt ejtették meg a főszolgabíróság delegált tisztviselői, de a tűz keletkezésének okát mindeddig nem tudták minden kétséget kizáró módon megállapítani.

A bölcs kádi csődje,

avagy

nem mindig hasznos a salamoni ítélet.

(Bibliai történet nyomán.)

És vitték a pörlekedő két asszonyt Bölcs Salamon színe elé, ki igazságot tenne a perpatvarban. Mert harc volt a zsidók két asszonya között egy kisdédért, akit mindkettő magáénak vallott. (Mily badarság, ma örül mindenki, ha tuladhat gyerekén.) Salamon nevéhez méltóan itélkezé: hamar kardot és ötvényszálalékos kiegészítés alapján ketté azzal a gyerekkel. Trükkjében pedig nem csalatkozott vala. Az egyik asszony nyugodtan piszkálta fogát a gyermektranszirozás hírére, a másik viszont kétségbeesetten elsírta magát, hogy inkább legyen a másiké a gyerek, csak elevenen maradjon. Bölcs Salamon, hogy hogy nem, rájött arra, hogy a gyerek az utóbbi nagyságáé lehet és a gyereket neki ítélte.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy bölcs kádi, aki igen olvasott ember volt. Olvasta a Szivek Harcát és hallott bölcs kollégájáról Salamonról is. Egy alkalommal két veszekvő asszonyt vezettek hozzá, meg egy szép szál legényt, akit mindkettő szeretőjének mondott és zsvajjal vitatkoztak, hogy a fiu kié maradjon. Bölcs kádi igen zavarba jött. Prakszisában nem fordult elő hasonló eset. Hamar végigböngészte az erre vonatkozó tanácsot adó lexikonokat, sőt kedvenc olvasmányát Prof. Nick Fantom Carter remekirő hasznos utbaigazításait, de minden hiába. Próbálta szép szóval békíteni a siránkozó, viaskodó némbereket, nem sikerült. Megkísérelte, hogy a legény döntsön, a legény konokul hallgatott, mint az amerikai nagybácsi, akitől pénz kérünk. Így már-már azon volt a kádi, hogy egyszerűen kirugja a pörlekedőket, akinél más az ő tudománya sem segített, végül azonban isteni szikra suhant át agyán és kitalálta a salamoni szentenciát:

— Ha nem tudtok dönteni a legény felett és te legény sem tudsz választani, hogy kivel akarsz együtt élni, hát jól figyeljtek! Ime az ítélet: ezentul nem lesz érdemes veszekedni a legényért. Számotokra használhatatlan lesz. Eunuchot csinálunk belőle — mondta és megelégedetten simogatta szakállát, minthogy megoldotta a gordiusi csomót és várta a hatást.

Amde az asszonyok szótlanok maradtak, csak a harmadik asszony, a felesége, Laila rogyott össze hangtalanul. Bölcs Kádi volt olyan bölcs, de mindenekelőtt férfi, hogy a nagy melegnek tulajdonította az esetet... És ez a történet hányszor valóságra elevenedhetne Aradon, de hányszor... (s. p.)

Megoperálták az aradi színház naiváját.

Pallay Manyin súlyos vakbélműtétet hajtottak végre.

(Arad, július 26.) Súlyos orvosi műtéten esett keresztül ma Pallay Manyi, az aradi színház naivája, akin ma reggel a Therápia szanatóriumban vakbéloperációt hajtottak végre. A fiatal művész ugyan már régebben panaszkodott meg-megújuló fájdalomokról, azonban az utolsó napokig nem tulajdonított ennek komolyabb értelmet. Tegnapi azonban helyzete komolyra fordult, fájdalmas görcsök és súlyos rosszullét fogta el, úgy, hogy nyomban be kellett szállítani a Therápia-sza-

natóriumba, ahol dr. Wiener Imre orvos megvizsgálta és sürgős operációt ajánlott. A műtétet ma reggel hajtotta végre dr. Róth Hugó professzor. Az operáció kitünően sikerült és a művész már a délutáni órákban a körülményekhez képest jól érezte magát. Az esti órákban ismételen érdeklődtünk Pallay Manyi állapota iránt és azt a választ kaptuk, hogy a beteg teljesen lázmentes, állapota kielégítő és szinte az egész délutánt nyugodt alvással töltötte.

Tragikus öngyilkosság történt Aradon

Agyonlőtte magát egy fiatal aradi vendéglős. — Boldogtalan szerelem adta kezébe a halálhozó fegyvert.

(Arad, július 26.) Szücs István, a str. Miron Costin (Leiningen)-ucca 1. számú házban levő vendéglős harminchárom éves fia, ma délután tizenkettő és egy óra között, egy rozsdás, hatlövetű revolverből golyót röpített halántékába, amely azonnal megölte. Szücs Istvánnak, ennek a derék, szép szál férfinak élete és végzete megkívánja, hogy a szavak koszorújával áldozunk emlékének. A rozsdás pisztolyt, bizonyára egy önfelédtt pillanatban szorította halántékához és a végzet utját, amelynek végén tragédiája állott, az Asszony mutatta meg Szücs Istvánnak.

Nagyon sokan ismerték az ifjú Szücs Istvánt Aradon. Derűs, jókedélyű ember volt és régebben gyakran lehetett őt látni, barátai társaságában az aradi kávéházak terraszán. Hetekkel ezelőtt azonban szülei reabizták a vendéglős vezetését és azóta, ha jóbarátai találkozni akartak vele, saját üzletében látogatták meg. Az Asszonnal három héttel ezelőtt találkozott először életében Szücs István. Ez a rövid idő elég volt arra, hogy előkészítse tragédiáját és megjárassa vele a halálig vezető kálváriás utat. A sors szeszélyes rendezése folytán két dráma kapcsolódott itt össze; az Asszonyé és Szücs Istváné.

Három héttel ezelőtt történt, hogy este, a mikor Szücs a belvárosból hazafelé tartott, egyik ház kapujából, siró, panaszos hangok halatszóttak és a kinyíló kapuból futó lépésben sietett ki egy asszonyka, aki zsebkendőjébe temette arcát és igyekezett elfojtani zokogását. Szücs István szívébe belemarkolt a részvét; megszólította az asszonyt és ielajánlotta segítségét. Kiérzett szavaiból, hogy nem tolakodó, futó kalandra vágyó férfi álreszvéte, hanem az őszinte sajnálkozás késztette erre a lépésre. Megtudta, hogy a siró, menekülő, szerencsétlen teremtés H. M. aradi cukrásznak felesége és férjén hirtelen kitört az elmezavar. Együtt mentek a rendőrségre, orvosért és Szücs István közbenjárására sikerült a szerencsétlen embert a kórházba, onnan pedig miután megállapították, hogy vérbajtól eredő közveszélyes elmebeteg, Zombolyára, az ottani elmebetegek kórházba szállítani.

Mindössze három héttel ezelőtt történt meg a találkozás a tragikus sorsu fiatalasszony és Szücs István között. A férfi olthatatlan szerelemre gyuladt az asszony iránt s az viszont is szerette. És itt kezdődött meg a szerelmesek nem új tragédiája; ledönthetetlen akadályok voltak közöttük. H. M.-né férje évekig élhetett, rokonai pedig rossz néven vették, hogy idegen férfi látogatja meg az asszonyt, amíg urát a kórházban ápolják. A szerelmesek csak ritkán, titokban találkozhattak. De Szücs István családjára részéről is elleneztek a fiatalember viszonyát, különösen azért, mert az utóbbi időben miatta elhanyagolta a reá bízott vendéglőt. A mindig jókedvű ember napok óta kedvetlen és szomorú volt. De arról senkinek sem tett említést, hogy végzetes gondolatokat forgat agyában. Nem is tételezték volna fel róla, mert mindenki energikus, magában bizó embernek ismerte. Lehet, hogy nem is gondolt öngyilkosságra, csak valami kivezető ut keresésén töprengett. Említette is barátainak, hogy rövid időn belül rendbehoz mindent...

Szombaton délután elment hazulról és ma reggel is csak azért tért vissza, mert szülei

érte küldtek. H. M.-nél találták meg. Még sohasem történt meg, hogy így napokra kimaradt volna. Délelőtt szó nélkül végezte munkáját és délután tizenkét óra után bement a vendéglős melletti helyiségbe, lefeküdt az ablak alatt lévő díványra és halántékára szorította a revolver csövét.

A vendéglős külső helyiségében dörrenést hallottak a vendégek. Azt hitték, hogy egy sörszalackot bontottak fel a szomszéd szobában, vagy hordót ütnek csapra a közelben; tovább folytatták a beszélgetést. Néhány perc múlva feltűnt, hogy Szücs István nem tért vissza. Egyik vendég benyitott a szobába és az ajtóból visszatántorodott. Berohantak. Szücs István holtteste hatalmas vértócsában feküdt a dívány mellett. Halántékából még szivárgott a vér. A többi már sablon: jött Niculescu főügyész. Detesan rendőrkormányzó és megállapították, hogy öngyilkosság történt. Jött dr. Pascutiu orvos; a beállott halált konstátálta, jöttek a a szülők, testvérek s sirtak s jöttek az emberek, akik bámultak és csodálkoztak. Hogy miért történt, azt bizonyosan senki sem tudja. Levél sem maradt utána. Így halt meg Szücs István aradi vendéglős három heti szerelem után, harminchárom éves korában...

(p. g.)

Megrendítő családi tragédia az országúton.

Egy mérnök véletlenül agyonlőtte feleségét. — Az asszony holttesténél öngyilkosságot követett el a vigyázatlan férj.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Buzeu város közelében, a montrani országúton tegnap délután hat órakor megrendítő szerencsétlenség történt. Dragotescu mérnök, aki a Steaua Romana szolgálatában áll, autón utazott Buzeu felé. A gépkocsin kivüle felesége és egy ismerős uriaszony foglaltak helyet. Utközben az országút szélén egy nagy fa árnyékába telepedtek le az utasok és a mérnök elővette revolverét, amellyel egy fa irányában célba lőtt. Az első lövés után a revolver závarzata megakadt és a töltény a csőbe szorult. A mérnök bosszusan babrálni kezdte a revolvert, hogy a töltényt kiszabadítsa, ekkor azonban a závarzat váratlanul lecsapódott, a gyújtószeg pedig ráütött a kapszliára és a revolver elsült. A golyó Dragotescu feleségének hátába furódott, aki vértől elborítva, eszméletlenül esett össze. A mérnök azonnal autójára ugrott és gyors vágatással Buzeu ment, hogy onnan orvost hozzon. Mire azonban visszatértek, Dragotescunén már nem lehetett segíteni, mert a golyó tüdejét járta át és belső elvérzést okozott. Amikor a mérnök látta, hogy felesége meghalt hirtelen kirántotta zsebéből revolverét és melbe lökte magát. Haldokolva szállították a buzeui kórházba. A tragikus véget ért házaspár iránt általános részvét nyilvánul meg város-szerte.

— Földrengés Ausztriában. Bécsből jelentik: Tegnapi nagyobbarányu földrengés pusztított Ausztriában. Különösen Linzben és a Semmeringen okozott nagy kárt, a falak megpedeztek, az ablakok eltörttek. A lakosság körében eleinte pánik uralkodott, később azonban megnyugodtak az emberek.

Chaplin tragikus hagyatéka.

A filmkomikus drámái, amelyeket csak halála után szabad lepergetni. — Egy jelenet Chaplin új filmjéből, a „Cirkusz”-ból, amelyet a művész maga írt, rendezett és játszott.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.) A francia könyvpiacra most jelent meg egy szenzációsan érdekes könyv, a címe: *Charlie Chaplin és a szerzője Robert Florey*, a kitűnő újságíró, aki évekig élt a kaliforniai stúdiókban a nagy filmstárok környezetében. A gazdag Chaplin-irodalomban (eddig hét könyv jelent meg franciául Chaplinról, regények, tanulmányok, életrajzok, stb.) ez a kötet vitte el a pálmát. Fényképek, rajzok és intimítások bőségesen váltakoznak benne és a mozirajongó, aki a pálcás, rongyos Chaplint a vásznonról ismeri, itt a másik — talán még érdekesebb — Chaplinnel köthet ismeretséget. A sok izgalmas fejezet közül a legmeglepőbb az, amit Douglas Fairbanks árult el Chaplinról:

— A világ csak a komédiás Chaplint ismeri, de hogy fognak csodálkozni az emberek, ha egyszer majd peregni fognak a Chaplin-drámák, melyek most még skatulyákba zárva pihennek, mert Chaplin csak halála után engedte azokat a nyilvánosságra hozni. Ezt hagyja örökségképpen a film szerelmeseinek.

A könyv egy Chaplin-kéziratot is közöl, az új, még be nem fejezett filmnek, a Cirkusz legérdekesebb részletét. Ezt a magvar közönség előtt még ismeretlen történetet érdemesnek tartjuk lefordítani az Aradi Közlöny olvasói számára.

Az előzmények röviden: Chaplin, a cirkusz szolgálója, reménytelenül szerelmes Myrnába, a műlovarnöbe. Total plan. Charlie reggeli munkáját végzi a cirkuszban, találkozik régi ellenségével, a lóval. Premiere plan. A ló véstíjósloán néz Charliere. aki bosszantó kedvesen, szívélyesen foglalkozik körülötte, hogy megnyerje a tetszését. Charlie fél, de nem akarja mutatni. A ló idegesen viselkedik. Chaplin menekül. Second plan. Miközben lassan kifelé hátrál, egy ketrec elé érkezik. Nagy erőfeszítéssel kinyitja a rácsos ketrec ajtaját, beugrik, becsapja az ajtót és boldogan megpihen a ketrec baloldóján. A ló dühösen eltávozik... Megnyugodott arc. Aztán Charlie szemei hirtelen kimerednek a félelemtől. Egy alvó oroszlán képe. Charlie lassan, vigyázva az ajtó felé csuszlik, megpróbálja kinyitni, de az ajtó automatikusan el van zárva. Borzasztóan fél, segítséget keres, de sehol senki. Kiabálni nem mer, mert felébrésztén az oroszlánt. Végre felfedez egy keskeny nyílást a ketrec baloldóján. Kuszlik a nyílás felé, rettenetes erőfeszítéssel átréseli magát a nyíláson. Chaplin úgy érzi, hogy megmenekült, kedélyesen átkukucskál a nyíláson, integet az alvó oroszlának. Nyújtózkodik, tornászik, a kezére próbál állni. Megfordul és — egy dühös, szikrázó szemű tigrissel találja szemközt magát... Örült gyorsasággal visszapréseli magát az oroszlánkretrebe. Charlie szomorúan ül a sarokban, az oroszlán még alszik. Egy kis kutya jön. Charlie barátja. Felismeri és vidáman elkezd csaholni. Charlie fél, hogy az oroszlán felébred, megpróbálja elhallgattatni a kutyát, de nem sikerül. Iszonyu gyávan ellopja az oroszlán előtt fekvő óriási csontot, kidobja a kutyának, hogy betömje vele a száját, de az eb most, csupa hálából, még eszeveszettebben ugat. Charlie azt hiszi, hogy a kutya szomjas, előcipeli az oroszlán előtt levő vödört és ráönti a kutyára.

Myrna, a kis műlovarnö a ketrec elé érkezik, Charlie integet, hogy szabadítsa ki, amikor Charliet a ketrecben látja, megijed és elájul. Charlie vizet spriccel rá. Erre felébred az oroszlán. Charlie hátrál, az oroszlán közeledik. Charlie utolsó óráját érzi, a szemei rásegeződnek az oroszlánra, amely már egészen mellette van. Az oroszlán a félholt Charlie mellé megy, megszaglássza, Charlie a szemébe néz, tragikus képpel. Charlie úgy érzi, hogy mosolyognia kell, szívélyesen magyarázat az oroszlánnak és közli vele utolsó kívánságát. Átadja neki a zsebóráját és a végrendeletét. Az oroszlán megegyszer megszaglássza Charliet, majd undorral megfordul. Nem kell neki Charlie. Sovány falat. Charlie nem hisz a szeméinek, megtapogatja magát, boldog, peckesen sétál. A kislány is felébred, a ketrechez

szalad, de Charlie már nem fél, int neki, hogy ne siessen, hencog. Myrna kinyitja a ketrec ajtót, de Charlie nem siet. Legényesen közeledik az oroszlán felé, el akar bucsuzni. Nőnek akar imponálni, aki nem tudja, hogy az oroszlán válogatós. Az oroszlán méltóságteljesen

bőg egyet és kirugja Charliet az ajtón. Végre egyedül Myrnával, már épen lángoló szívéből akar beszélni, amikor a ló feltűnik a láthatáron, véstíjósloán közeledik. Charlie felugrik, elszalad, magára hagyva Myrnát, aki nem érti rejtélyes hősének lelki emócióit.

Pénteken temetik Magyarországot hercegprimását.

Csernoch János a ravatalon az esztergomi bazilikában. — Bebalzsamozták az elhunyt főpapot.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Pénteken, július 29-én délelőtt 11 órakor temetik el a tegnapi elhunyt Csernoch János hercegprimást az esztergomi bazilika kriptájába. A hercegprimás halálhírének vétele után Budapest valamennyi templomában déli 12 órakor és este 8 órakor fél órán keresztül zúgtak a harangok, amelyek az elhunyt egyházfő haláláról értesítették a gyászbaborult katolikus közönséget. Az elhunyt hercegprimásról Zala György szobrászművész készítette el ma délelőtt a halotti maszkot és Minich Károly orvosprofesszor pedig bebalzsamozta a holttestet. Ma reggel aztán átvitték az esztergomi Bazilikába, ahol pénteken reggelig közszemlére teszik ki. Az ország népe nagy tömegekben zárandokol a mindenik felekezett által egyformán szeretett és becsült tisztaéletű főpásztor holttestéhez. A temetésen a kormány, Bethlen István gróf miniszterelnök vezetésével vesz részt. Megjelenik a főváros és az egész ország papsága, társadalmi és kulturális egyesületei, úgy, hogy pénteken számos különvonat indul Esztergom felé.

Csernoch János hercegprimást Szmr-

Szabadonengedték Siegescu Józsefet.

50.000 pengő kauciót tett le

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Tegnap foglalkozott a budapesti vádtanács a klinikai panamaügyekben letartóztatott Siegescu József dr. egyetemi nyilvános rendes tanár ügyével, akinek szabadlábrahelyezési kérelmét azonban elutasította. Siegescu erre az első ízben felajánlott kauciót 50.000 pengőre emelte fel, amelyet mindjárt be is fizetett. A vádtanács ma

csányi Lajos egri érsek fogja eltemetni. Temetésén Horthy Miklós kormányzó is részt vesz, feleségével. Ezrével futnak a táviratok az esztergomi székeskáptalanhoz, többek között táviratoztak a József főhercegi ház tagjai, Orsenigo pápai nuncius, Wlassics báró felsőházi elnök, a püspöki kar tagjai és Magyarország összes előkelőségei. Ma reggel óta a hercegprimás holtteste a Bazilikában van, ahol a baldachin alá helyezték el ravatalát. A templom hajója fekete posztóval van burkolva, a katófalkon villanykandelláberék állanak, míg körülötte hat rendőr áll diszorséget. Az imaszámolyon van a primási címer, alatta pedig a következő felírás áll:

Tua luce dirige

Joannes Cardinalis Csernoch Princeps Primas Regiæ Hungariæ, Archiepiscopus Strigoniensis. 18 junii 1852—25 julii 1927.

Hajnal óta rengeteg ember zárandokol el a ravatalhoz. Majdnem minden ember egy-két szál virágot hoz, amelyet elhelyez a ravatal mellett. Szakadatlanul ima zsong a ravatal körül, amelyen Magyarország szentéletű hercegprimása alussza örök álmát.

Siegescu Józsefet.

megvádolt egyetemi tanár.

aztán újra tárgyalta az ügyet és az ügyészség véleményezésére elrendelte Siegescu szabadlábrahelyezését. Siegescu ma délelőtt elhagyta a fogházat. A vádtanács ugyanakkor az ügyészség előterjesztésével szemben szabadlábrahelyezte Geccsó Lajos dr., Wertheimer Aladár dr. ügyvédek és Toldy Zoltán csödbíró.

Meghalt Aradmegyében Tisza István rokona.

Az egykori urisari szerencsétlen élete és megrendítő halála. Szomorú temetés az aradmegyei Ghioroccon.

(Arad, július 26.) Szegényes temetés volt tegnap az aradmegyei Ghioroccon. Egy 76 éves napszámost, szőlőmunkást kísért ki pár ember a temetőbe, az egyszerű koporsón pedig iromba irás hirdette, hogy Kun László teszi meg itt utolsó utját az életben az örök pihenés felé. Érdemes ennek a 76 éves napszámosnak az életével a szokottnál jobban foglalkozni, mert az megrendítő példája a magyar tragédiának. Ez a Kun László ugyanis nem volt mindig napszámos, sőt nagyon előkelő családból származott. Vérszerinti rokonságban volt, ha oldalán is, gróf Tisza Istvánnal, a nagy magyar államférfiával. Atyja egy Oradea (Nagyvárad) melletti faluban volt jómódu postamester, aki taníttatni akarta fiát. A fiatal Kun azonban nem volt hajlandó erre. Mikor apja meghalt, rászorította a szükség, hogy kenye-

ret keressen, kitanulta hát a mézeskalácsosságot és mint mézeskalácsos, tisztességes polgári jómódban élte egy ideig életét családjával.

Felesége, aki szintén jó familia sarja volt, pár évvel ezelőtt meghalt és ez végzetes volt gróf Tisza István mézeskalácsos rokonának sorsára. Valami nagy, szinte oktalán magyar bánat vehetett erőt rajta, elhagyta magát és sülyedni kezdett. Nemsokára abba kellett hagynia a mézeskalácsosságot. Két gyermeke elszármazott tőle. Azok átköltöztek Magyarországra. Az öreg kénytelen volt napszámos munkát vállalni és a ghioroci szőlőkben dolgozott. Így érte utól most rövid szenvedés után a halál 76 éves korában. Egyik gyermeke véletlenül épen látogatónak utazott Ghiorocra és így legalább elkísérhette tragikus sorsu apját az utolsó utra.

Kirabolták

a leégett bécsi igazságügyi palotát.

Bécsből jelentik: A fekete péntek után rögtön arról kezdtek az emberek és a szemtanúk suttogni, hogy az igazságügyi palota égése alkalmával nemcsak összetépték és elégették az aktákat, hanem sokan némi kutatás után zsebvágtak egy-egy csomót és úgy távoztak a helyszínről. Megfigyelték azt is, hogy egyesek egészen pontosan kiismerték magukat a nagy épületben és az első roham alkalmával bizonyos aktaszekrényeket feszítettek fel és tartalmuk jó részét magukhoz vették. Nagy a valószínűsége annak, hogy ezt azok a szabadon eresztett foglyok követték el, akik régebben különböző munkákat végeztek a palotában. Az aktalapások tényét most aztán igazolta a weissenbachi csendőrs, amely

egy ottani vendéglősnél egy nagy csomót 1918. évi landesgerichti aktát foglalt le. A vendéglős a fia révén jutott ezekhez, aki az emlékezetes pénteken Bécsben volt és a kérdéses csomót egy kapualjban találta. Néhány nap múlva hazahozta és aztán megnézte a csendőrökkel, akik persze azonnal ráismertek a bírói aktákra és lefoglalták azokat. Ez az eset tehát nyilvánvalóan amellest szól, hogy az igazságügyi palotából igen sok iratot ellopott, vagyis az eltűnt akták egy része nem pusztult el, hanem illetéktelenek kezébe került, akik alighanem zsarolási manőverre akarták majd felhasználni azokat. A rendőrség különben máris megkezdte a nyomozást ebben az ügyben. Megállapítást nyert viszont az is, hogy körülbelül 1000 válási akta a különböző csatolt személyi okmányokkal együtt a tűz martaléka lett.

HÍREK.

Hajnali tüllök.

Ne tessék megijedni: semmiféle lírát nem követek el. Mának is ez ma, amikor nincs rá olvasó, sőt, ha jól megnézzük a dolgot — líra sincs. Hacsak az aktivista, manifestista, pozitivistista és még tudja az Isten miféle „ista” verstermékeket nem tekintjük annak. Viszont azért keletlen époly gyönyörűen kél fel a nap, mint valamikor régen és talán a sokszinű, biboros derengés, azzal a csodálatosan mellfe-szítő hajnali suhanással most is szerető, nagy ölekezésre vinné az egész mindenség fele kitaruló vézna karokat, ha volnának hajnalma-dók Aradon. Bolondos, furcsa emberek, akikben csak szív dobog. Persze csak nyugodalmas polgárok vannak jórészt, fáradt, agyonstrapált páriák inkább, akik ilyentájt nehéz nyoszörgéssel fordulnak a másik oldalukra.

Boldogok ők, akik a város beiső részein laknak és rendőrök-vigyázta csendben pihennek neki az ujrobotu reggelnek. De milyen más a világ kijebb, arra a Szent István, Flórián, Lipót és Mikes-uccák felé ilyentájt. Itt még polgári hajnaluk sincs az embereknek. Megmondom mindjárt, hogy miért. Hajnali hét. Vagy hat. Vagy még kevesebb. Az ég tisztasötétje lassan azorra kékül. Tétova sugarak reszketnek át a magasabb háztetőkön. Az uccákon senki... azaz pardon: mégis és pedig a kanász. Kaján, vitéz férfiu, Irgalmatlan hosszú tüllök az oldalán. Megáll az ucca közepén, szájához emeli hangszerét és megszólal a hajnali tüllök:

— Tütütütütütütüü!...

Élesen sivit. Kegyetlenül. A következő sarkon megint. Pár házzal arrébb ismét. A házak belsejében keserves sóhajok. Egy gyerek elsírja magát. Az apa káromkodik. Itt-ott ki nyílnak az ablakok. Dühös szitkok repülnek a hajnal kinos muzsikusa felé, de ő vigyorog. Kajánul. Meggyőződéssel, mint egy fakutya és újból belefúj a tüllökbe. Még nagyobb ambícióval és tükövel.

A hálóingos borzasok az ablakban rendőrről fenyegetőznek és feljelentéssel és sürrün emlegetik a menybélieket, de hiába. Annál jobban tüllök a hajnali tüllök. Eltart még vagy egy félóráig, aztán vége. De vége a szegény kivülebb lakók álmának és szomorú pihenésének is. És ez kérem így megy az Ur minden áldott hajnalán.

Ha nem tévedünk: talán mégis csak Arad városához tartozik a Szent István, Flórián, Lipót és Mikes-ucca is, nem pedig Reszegepiskolthoz, ahol tényleg nagy faktor a kanász. Itt, Aradon azonban mégis, ugy-e mégis má? ... Itt pihenni kell az embereknek hajnali hatkor, vagy még korábban. Itt nagyon kemény a napi robot és ahoz erő kell. Alvás legalább. És ha a késői hazamenők énekét el tudja hallgattatni a rendre és csendre való ügyelés, akkor a hajnali tüllöknek is el kell némulnia. Ezt kívánja a polgárok nyugalma. Elég furcsa, hogy ilyesmivel így és itt kell foglalkozni, na de legalább nincs benne semmi líra. Csak valami szürke, köznapis szomorúság, vagy kellemetlenség. Kanász, tüllök és hajnal. És manapság ez a fontos.

Fóthy Ernő.

— Mihály király Sinlaban. Bucurestiből jelentik: Mihály király ma Sinlabába utazott és néhány napig ott fog tartózkodni.

— Kinevezték az első japán katolikus püspököt. Rómából jelentik: A pápa a napokban nevezte ki az első japán származású püspököt Hajaszaka volt pápai követi titkár személyében.

— Felhívás Aradváros légkárosultjaihoz. Aradváros vezetősége ezton szólítja fel mindazokat a légkárosultakat, akik eddig nem jelentkeztek, hogy saját érdekükben jelentkezzenek Covacevici Iván gáji előljárónál és ott diktálják be káruk pontos összegét.

Három kisgyermek borzalmas tűzhalála

Szennéégtek egy kigyuladt ház padlásán.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Galatiból jelentik: Nagyarányu tűz pusztított tegnap Galatiban. Valamivel éjfél előtt lappangó kéménytűz következtében kigyuladt a Salupai-ucca 16. számú ház tetőzete. A tűz a nemzeti gyász következtében éjszakára kihalt városrészben észrevétlenül terjedhetett át a szomszédos épületekre is és mire az égő tetők alatt alvók a ropogásra feléb-

redtek, már lángban állott mind a Két ház. Nyomban értesítették a tűzoltóságot, amely ma hajnaira lokalizálta a tüzet. Az egyik ház padlásszobájában aludt és a nagy zürzavarban ott felejtett három kicsiny gyermek szenné-égett, míg egy másik lakásban egy hét éves kislány súlyos égési sebeket szenvedett. A városban nagy részvét nyilvánult meg a borzalmas tűz szerencsétlen áldozatai iránt.

— A patriarcha helyettest kap. Bucurestiből jelentik: A kormány elhatározta, hogy törvényjavaslatot nyújt be a patriarcha összes teendőinek egy helyettes patriarchára való átruházásáról a régenség tartamára. Valószínű, hogy a törvényjavaslatot még ebben az ülészakban elfogadják.

— Arad új hadosztályparancsnoka. Mint megtörtük, Prodan János tábornokot, az aradi lovashadosztály parancsnokát nemrégiben a timisoarai 1-es gyaloghadosztály vezetésével is megbízták. Prodan tábornok a megbízatás következtében székhelyét Timisoarára tette át és csak esetenként jött át Aradra szemlére és a felmerült hivatalos ügyek elintézésére. A napokban aztán leérkezett Aradra a hadügyminiszter értesítése, amely szerint Prodan tábornokot saját kérelmére véglegesen a timisoarai 1-es gyaloghadosztály élére helyezte át, míg az aradi 1-es lovashadosztály parancsnokává Jovanovici tábornokot nevezte ki. Jovanovici tábornokot — aki különben a napokban már át is vette az 1-es lovashadosztály parancsnokságát — Bucurestiből helyezték az aradi katonai parancsnokság élére és eddig az felső katonai iskola igazgatója volt. Prodan tábornok távozását bizonyára szomorúan veszi tudomásul Arad közönsége, azonban az új parancsnokot megelőző kedvező hírek szerint az előző Prodan tábornokot körülvevő tiszteltetés és megbecsülés minden bizonnyal az új divízióparancsnok is rövidesen ki fogja érde-melni.

— Francia pilóta az óceánon át. Párisból jelentik: Costes pilóta a benzolvegyületek terén végzett kísérleteivel oly eredményt ért el, hogy Bukauovszky légügyi miniszter neki adja a 3 milliós szubvenciót, amelyet a minisztertanács a newyorki légi utra megszavazott. A gépet most a le bourgetti repülőterre szállítják, ahonnan Costes augusztus első hetében startol.

— Radios-párti vezéreket tartóztattak le Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: A Vreme szerint letartóztatták a Radios-párt három tekintélyes politikusát, akik a szerb parasztság körében a horvát-szerb parasztsztrájk megvalósítása érdekében agitáltak. Zágrábban kinos feltűnést keltett a letartóztatás híre. Belgrádban pedig interveniálni akartak, azonban a rendőrfőnökség elzárkózott minden intervenciótól.

— Kommunista-nyomdát lepleztek le Budapesten. Budapestről jelentik: A rendőrség politikai osztálya újabb kommunista szervezetet leplezett le a Hársfa-ucca 3. szám alatt. Az ittlakó agitátort az elmúlt éjszaka heves ellenállás után megkötözve a rendőrségre szállították. Megállapítást nyert, hogy a lakás Rideg Sándor péksegédé, akinek tulajdonában egy röpcédulák és nyomtatványok előállítására alkalmas, modern sokszorosító gép volt. Itt készült az aratósztrájkra és az általános sztrájkra izgató röpiratok is, természetesen nyomdajelzés nélkül. A rendőrség megfigyelte, hogy ezen a környéken kezdtek terjeszteni a röpiratokat s így sikerült rajtaütöni a nyomdán. Ridegen kívül három nyomdászt állítottak elő.

— Leégett egy bucuresti-i butorgyár. Bucurestiből jelentik: Ma délután tűz ütött ki a Creanga-uccai butorgyárban, ahol egy benzomotor felrobbant. A gyárépületen kívül két szomszédos ház is leégett. A tűzoltók megfeszített munkájának köszönhető, hogy a tűz nem terjedt tovább. A kár hat millió lej.

— Prefektusí nyilatkozat az Aradon elterjedt áhírekről. Az utóbbi napokban egyre-másra olyan hírek terjedtek el Aradon, hogy az egyes hatóságok vezetőit rövidesen kicserélik, sőt sokan már arról is tudni vélték, hogy kik lesznek helyükre kinevezve. Georges-cu János megyei prefektus ezekkel a hírekkel szemben a következők közlésére kérte fel az aradi lapokat: „A leghatározottabban megcáfolok minden olyan hirt, ami az egyes hatósági vezetőségek kicserélését portálja. A hatósági vezető állásokban semmiféle személyi változásról nincsen szó és mindenki változatlanul megmarad a helyén. Kérem a közönséget, ne üljön fel a felelőtlen híreszteléseknek, amelyek teljesen légből kapottak.”

— Két autószerencsétlenség Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Tegnap két súlyos kimeneteli autószerencsétlenség történt a fővárosban. Egy 2175. számjelzésű autóbusz, amelyen kilenc utas ült, egy vele szembe jövő autóbusz kikerülése következtében a Bucuresti felé vezető uton az árokba fordult. Négyen könnyebb, egy Carusi Nicolae nevű kereskedő súlyosabb sérüléseket szenvedtek. A másik karabol a Bucuresti—Giurgiu közötti országúton játszódott le. Marin-Malureanu 2012. számjelzésű gépkocsija egy fordulónál összeütközött Cezar Partenie 3625. számjelzésű autójával. Mindkét gépkocsi súlyosan megrongálódott és a benne ülők közül egyetlen egy sem menekült ép bőrrel. A 2012. számú autó soffitörje szörnyethalt, míg hatan súlyosabb-könnyebb sérüléseket szenvedtek. A két autószerencsétlenség ügyében megindították a vizsgálatot.

GYERMEKOKSÍK LEGOLCSÓBBAN HEGEDUS-cégnél Aradon.

— Megoldódott a budapesti titokzatos gyilkosság rejtélye. Budapestről jelentik: Jelentették, hogy a Stefánia-uti viztorony mögötti telken egy 16 év körüli fiú holttestét találták. Megállapították mára, hogy a holttest, amely feltétlenül gyilkosság következtében került az üres telekre, azonos Preszter János 16 éves boltisegéddel. A további nyomozás folyamán a fiú egy barátja, Barna József került gyanúba, akinek az arca össze-vissza volt karmolva. Amikor faggatni kezdték, hogyan karmolták össze, először mindentéle hazugságot igyekezett elhitetni a rendőrséggel, majd egész egyszerűen megszökött. A gyilkosság oka ezideig teljesen ismeretlen, a nyomozás pedig folyik Barna kézrekerítésére.

— Egy budapesti kereskedő bravurja. Budapestről jelentik: Laudon József műkereskedő a Beketow-cirkuszban a próbaelődés után az állatokat nézte meg. A kereskedő túlságosan közelment az egyik oroszlánketrehez, mire az oroszlán karmaival letépte ruháit és megsebesítette a gyomrán. Miután a mentők bekötötték Laudont, a kereskedő egy állat-hipnotizőrrel fogadásból a keirecbe ment, ott megittak ketten egy üveg pezsgőt és ezután a kórházba vitette magát.

WILLIAM BOYD
a legszebb amerikai
filmszínéssel:

AZ UTOLSÓ AKADÁLY

ma a Marosparti
mozgósínházban.

— A néhai király adománya a Bécsi állatkertnek. Ferdinánd király végső rendelkezéseiben megemlékezett a schönbrunni állatkerttről is és annak igen értékes dunadeltavidéki madarakat hagyományozott, amit az udvari vadászigazgatóság nyújtott át az osztrák követségnek. A madarak között különösen becses példány két kéklábu vadászolyom és két fiatal pelikán. A bucaresti-i osztrák követség hálás köszönetnyilvánítás mellett átvette az értékes ajándékot és azt Bécsbe szállította. A bécsi lapok ezzel kapcsolatban megemlítik, hogy Ferdinánd király máskor is ajándékozott madarokat a schönbrunni állatkertnek, amelynek ma is díszje az a kőszáli saspar, amit pár évvel ezelőtt kapott a boldog emlékeztető uralkodótól.

— Házkutatás a bucaresti-i szindikátusi irodákban. Bucurestiből jelentik: A kaionai főügyész tegnap házkutatást tartott az egyesült szindikátusok irodájában, hogy engedély nélküli gyűlést tartottak nyolcvan résztvevővel. Ez alkalommal a főügyészt egy Ferdinand Ferenc nevű munkás súlyosan megsértette, akit előállítottak a hadbírószágra.

— Halálozás. Súlyos csapás érte Burián Istvánt, a borosjenői egyesült bank főtisztviselőjét, édesapjának váratlanul történt elhalálása alkalmából. A megboldogult tetemét a község általános részvéte mellett, e hó 22-én kísérték Ineun utolsó útjára. A gyászszertartást Stern Jakab ineui főrabbi végezte, ki szívhezszóló gyászbeszédben méltatta az elhunyt érdemeit.

— Bezárják a bucaresti-i aviatikai kiállítást. Bucurestiből jelentik: A Carol-parkban lévő aviatikai kiállítás augusztus elején bezárul.

— A prefektus fogadóórál. Georgescu János megyei prefektus közli a közönséggel, hogy fogadóóráit kizárólag délelőtt 11 órától déli 1 óráig tartja és ezért felkéri a közönséget, hogy csakis ebben az időben jelentkezzenek a prefekturán. A megyeházán ugyanis az utóbbi időben erősen felgyülemlett a munka, amelynek elvégzését épen a közönség hátráltatja azáltal, hogy a hivatalos órákon kívül is felkeresi a prefektust és a prefektura egyes tisztviselőit. Ezért a prefektus rendeletére ezentúl csak a hivatalosan megállapított fogadóórák alatt van a közönségnek szabad bejárása a prefekturára.

— Önkéntesek bevonulása. Bucurestiből jelentik: A hadügyminiszter mai napon kelt 94. számú rendeletével az 1927. éviolyambeli önkéntesek bevonulásának napját augusztus 15-ében állapította meg. Ezen a napon a besorozott és önkéntesi jogukat (soldat termen redus) elnyert ifjak reggel 8 órakor az illetékes hadkiegészítő parancsnokságnál kötelesek jelentkezni. Az ujoncozási törvény szerint csak azokat az önkénteseket küldik tisztiliskolába, akik állami, vagy nyilvánossági joggal felruházott középiskolában tettek érettségit, illetve akik valamelyik állami gimnázium (reál) 8-ik osztályát sikeresen elvégezték, míg a többiek altiszti iskolába kerülnek. Mindazon ifjak, akik önkéntesi jogosultságuk elismerését eddig elmulasztották, legkésőbb augusztus 1-ig pótolhatják ezt és a szolgálati idő leszállítása iránti kérvényeket az illetékes hadkiegészítő parancsnoksághoz nyújtják be.

— Milliós tüzkár. Baltiból táviratozzák: Az elmúlt éjjel eddig ismeretlen okból kigyulladt Schwartzfeld Ghirs balti-i kereskedő üzlete és az azzal szomszédos raktárhelyiség. Mire a tűzoltók a helyszínre érkeztek, az egyemeletes épület teljes lángokban állott s a tűz már átharapódzott a szomszédos Iosif Leidermann-bőrraktárba is. A mentési munkálatok eszerint nem sokat eredményeztek, mert a két épület nagyrésze porráégett. A kár több millióra rug.

Kiütéses tifuszbajrvány Aradmegyében.

Harminc áldozata van eddig a rettentő betegségnek. — Sürgős intézkedésekkel vetnek gátat a bajrvány továbbterjedésének.

(Arad, július 26.) Borzalmas bajrvány ütötte fel fejét Aradmegyében. A bajrványok egyik legveszélyesebbike a kiütéses tifusz, amely főként a háború alatt pusztított a katonák között. Ma jelentés érkezett az aradi prefekturára, amely szerint az aradmegyei Neagra (Feketegyarmat) községben kiütéses tifusz pusztít és eddig 30 áldozata van a bajrványnak. Sürgős intézkedést kér a község vezetősége.

amelynek segítségével aztán leküzdhető a bajrványt és megakadályozhatja továbbterjedését. A prefektura azonnal értesítette az egészségügyi felügyelőiséget a neagrai kiütéses tifuszról és valószínű, hogy már a holnapi nap folyamán vesztézárat rendelnek el a községre, nehogy onnan továbbhurocolják a rettenetes betegséget.

Idegen vagytonokat foglaltak le Romániában.

Likvidálják a volt ellenséges államok alattvalóinak romániai vagytonát.

(Az Aradi Közlöny Budapesti tudósítójának távirata.) A kormány a volt ellenséges államok alattvalók romániai vagytonának likvidálása tárgyában hozott döntése alapján ma rendelkezést adott ki több külföldi állampolgár Romániában levő ingatlanai, illetve ingóvagytonának lefoglalására. A rendelet szerint a hatóságok újabban Carol Feinitzer német alattvaló Bucurestiben Str. Stefan Julian 25. szám alatti házáat, az elhunyt Adolf Erfling romániai vagytonának háromnegyed részét, Ju-

lius Nicolaus Mayer német alattvaló Romániában fekvő részvényplakettjeit, Sara Terezia Orel osztrák állampolgár craiovai Str. Stirbey Voda 127. szám alatti házáat, az elhunyt Maria Tettinger volt osztrák alattvaló teljes hagyatékát, valamint az osztrák K. K. P. O. Credit Anstalt für Handel und Gewerbe által a bucaresti-i Bul. Elisabeta 17. szám alatti házra adott 700.000 lej bekebelezett kölcsönkövetelését foglalták le a jóvátételi számla javára.

— Elárverezték a timisoarai (temesvári) Fiatska-féle házakat. A timisoarai (temesvári) telekkönyvi hivatalban tegnap tartották meg nagy érdeklődés mellett Fiatska Béla, a csödbe került egykor dús gazdag temesvári magánzó ingatlanainak árverését. Az árverést az ingatlanokra a bankhitelezők kérték, a Timisiana, a Sváb Központi Bank és az Első Temesvári Takarékpénztár és azt tegnapra tüzték ki. Közben azonban a törvényszék csödtöt is nyitott Fiatska ellen, azonban a csödtömegbe az ingatlanok nem estek bele és így tegnap reggel a bankhitelezők képviselőinek és számos más érdeklődőnek jelenlétében megkezdődött a Fiatska-vagyton széthullásának utolsó aktusa. Az árverést dr. Matolay Zoltán vezette le. Az árverés első tárgya Fiatska Béla családi háza volt, amire kilenc reflektáns jelentkezett. A kikiáltási ár 813.000 lej volt. A kisebb reflektánsok, amikor az összeg elérte az egy milliót, félreálltak és hosszú licitálás után a ház Heschkia Jeané (Maitre Jean), az Elite-kávéház tulajdonosáé lett 1,715.000 lejért. Az Emmaus-uccai ház került sorra, amelynek kikiáltási ára 1,819.500 lej volt. Reflektáns csak a három fentemlített bank volt és hosszas küzdelem után a házat dr. Berger Armin, mint a Timisiana képviselője vette meg 2,020.000 lejért. A harmadik ingatlan a József-téri ház volt, a Dániel-féle kalapgyár mellett. Négy reflektáns közül ezt is a Timisiana vette meg 2,531.000 lejért. Ugyancsak a Timisianáé lett a negyedik ingatlan is, amiért 2,651.000 lej adott a bank. A legnagyobb érdeklődés azonban a Korona-szálló felének árverése iránt nyilvánult meg, ami szintén Fiatska Béla tulajdona volt. Az értékes ingatlanra 5 reflektáns tett ajánlatot és ez nagy küzdelem után Koppony Vilmos földbirtokos tulajdonába ment át, akinek 7,250.000 lejes ígérété

nem tudták tullicitálni. Az öt ingatlan közül tehát három a Timisiana, egy Maitre Jean és egy Koppony Vilmos birtokába került.

— Olasz író halála. Rómából jelentik: Serao Matild ismert olasz író ma 72 éves korában meghalt.

— Iorga Miklós a sajtószabadságért. Bucurestiből jelentik: Iorga Miklós tegnap levelet intézett a régenstanácsához, amelyben a régenstanácsnak, mint annak a fórumnak, amely ma a legfőbb törvénykezési hatalmat gyakorolja, tudomására hozza, hogy lapjának, a Neamul Romanesc-né a megjelenését a cenzura miatt annak tartamára beszünteti.

— Végleg megfosztották tanári állásától egy volt magyar szociáldemokrata képviselőt. Budapestről jelentik: Hébelt Ede dr. jogakadémiai tanár, volt országgyűlési képviselő ellen a kommun alatt tanúsított viselkedése miatt az evangélikus egyház, mint a jogakadémia fenntartó hatósága fegyelmi vizsgálatot indított. A két alsófoku egyházi bíróság hivatalvesztésre ítélte Hébelt dr.-t, de a legfelsőbb bíróság szélesebb körű bizonyítást rendelt el. Most tárgyalják újra az ügyet és a fegyelmi bizottság tegnap este meghozta ítéletét, amelyben megfosztotta tanári állásától Hébelt.

— Az aradi állambiztonsági hivatal felhívása. Az aradi állambiztonsági hivatal Homorogan Erzsébetet és Raszinszki Pált felhívja, hogy irataik átvétele végett jelentkezzenek a hivatalban.

— Hallamaschek A. vizsg. fogász Str. Consistorului 11., szabadságáról visszajött, rendelését megkezdte.

— Az Acsev-nyugdíjasok ügye. Mint ismeretes, az Acsev nyugdíjasai július elején nyugdíjuknak csak a 45 százalékát kapták meg. Ma Went Manó, a nyugdíjasok elnöke felkereste az Aradon tartózkodó Raileanu vasutügyi államtitkárt és a nyugdíjasok nevében intervencióját kérte. Az államtitkár megígérte, hogy augusztusra, de legkésőbb szeptemberre elintéztést nyer az Acsev-nyugdíjasok ügye.

— Megmenekült a Traian-császár. Bucurestiből jelentik: A Traian-császár gőzös ma hirtelen szabaddá vált és a hajót valószínűleg még ma bevontatják a constantai kikötőbe.

Őfelsége I. Ferdinand, Románia királyának

felravatalozása és gyászszertartásainak filmfelvételeit mutatja be mai naptól az Uránia, ezt követi Modern Dubarry, Korda Máriával. Az előadások 5, 7 és 10-kor

Kinos incidens egy aradi adótárgyaláson.

Az aradi pénzügyigazgató hamisnak deklarált egy közjegyzői okiratot. Az aradi törvényszék főelnöke a pénzügyigazgató kijelentése után félbeszakította az adótárgyalást.

(Arad, július 26.) Meglepő és szokatlannak különös incidens játszódott le ma délelőtt az aradi pénzügyigazgatóságon. Mint tudvalevő, a pénzügyigazgatóságon már hónapok óta folynak a szerelmesnek vallott adókövetések ellen benyújtott felebbezések tárgyalásai, amelyen — a törvény rendelkezése szerint — a törvényszéki elnök, illetve annak helyettese elnököl, de jelen van a tárgyaláson a kincstár képviselője is. A mai adófelebbezési tárgyaláson Barbur Sever dr. törvényszéki főelnök elnököl, míg a kincstár képviseletében Nicolaeanu aradi pénzügyi adminisztrátor volt jelen. Előre kell bocsájtani azt a megállapítást, hogy mi sem természetesebb, minthogy a kincstár képviselője a legrigorozusabban igyekszik védeni a kincstár érdekeit, de viszont a közjog és igazság legfőbb helyi őre sem lehet ráfogni, hogy negligálja a kincstár érdekeit, amikor a méltánytalanul magas adókövetéseket az elviselhető normálisra szállítja le. Természetesen ez a két ellentétes felfogás, illetve a pénzügyigazgató részéről az a — szóban ugyan testet nem öltött — ráfogás, mintha a törvényszék vezetője, vagy annak helyettese kihangsúlyozottan az adózó érdekét tekintené, már a múltban is sorozatos összeszólalkozást idézett elő, ami a mai napon azonban egészen szokatlan és kinos incidensben robbant ki.

A mai napra kitűzött és letárgyalott felebbezések között sor került Weisz Márkus örökösökének adófelebbezésére is. Weisz Márkus örökösök — Weisz Károly és Weisz Lajos ismert aradi cukorgyárosok — képviseletében ugyanis dr. Messzer Károly aradi ügyvéd megfelebbezte a kivető-bizottság által Weiszék két aradi házára kivetett és szerelmesnek talált túl magas házadót s a felebbezéshez annak rendje és módja szerint becsatolta a lakók közjegyzőileg hitelesített nyilatkozatait is, amelyet gondos előrelátásból előre elkészítette az ügyvéd és amelyből megállapítható, hogy a házak bérjövödelme lényegesen kevesebb, mint az adókövető-bizottság által alapul vett összeg. Az ügy mai tárgyalása közben megbízója képviseletében jelen volt Messzer dr. erre a körülményre külön is felhívta az adófelebbezési bizottság tagjait, illetve Barbur dr. törvényszéki főelnököt, aki átnézve a közjegyzőileg hitelesített nyilatkozatot, kénytelen volt megállapítani, hogy a bizottság ebben az esetben is túlzott mértékben használta az adóprést és ezért a kivetett házadó méltányos leszállítását javasolta.

Nicolaeanu pénzügyi adminisztrátor azonban élénken tiltakozott a javaslat ellen és kérte a bizottságot, hogy hagyja jóvá a kivetést miután az jogos és méltányos is. Erre Barbur dr. átnyújtotta Nicolaeanunak a lakók becsatolt és közjegyzőileg hitelesített nyilatkozatát, amit Nicolaeanu idegesen átfutott és ekkor a bizottsági tagok legnagyobb megdöbbenésére az adminisztrátor kijelentette, hogy a nyilatkozatot nem akceptálhatja, mert az — hamis!

Ez a kijelentés elsősorban Barbur dr. törvényszéki főelnököt érintette kinosan, aki nehezen tűrtözött magát Nicolaeanu pénzügyi adminisztrátor súlyos kijelentésére, felugrott helyéről és a következőket válaszolta:

— A közjegyző az igazságszolgáltatás egyik faktora s amit ő hitelesített, az nem lehet hamis. Ki kell kérnem magamnak az őt ért megrágalmazást. Különbösen is ilyen megrágalmazások után képtelen vagyok tovább folytatni a tárgyalást. Erre a főnök vette a kalapját és elhagyta a tárgyalóhelyiséget. Barbur dr. távozása után élénk vita indult meg a kijelentés körül, mire Nicolaeanu szükségesnek találta megmagyarázni kijelentését és leszögezte, hogy kijelentése alatt nem azt értette, hogy a közjegyzői hitelesítés a hamis, hanem ő azt tette fel, hogy a befolyásolt lakók nyilatkozata nem felel meg a valóságnak, amint az már a múltban több ízben bebizonyult. Miután azonban Barbur dr. már eltávozott és a tárgyalást folytatni kellett, egy pénzügyi tisztviselőt átküldöttek a törvény-

székre Orezeanu törvényszéki bírót, aki azonban, amikor tudomást szerzett az előbb történetekről, kijelentette, hogy a legnagyobb sajnálatára ő sem tárgyalhat, mert az elkövetett sértésért előbb Nicolaeanu adminisztrátornak elégtételt kell adnia. Erre aztán Fikker Károly dr. táblabíró kérték fel, aki hajlandó volt elégtételt elfogadni Nicolaeanu kimagyarázkodását és lefolytatta a tárgyalást, ami véül is Weiszék házadójának leszállításával nyert befejezést.

Kivégezték

az orosz Jeanne d'Arcot.

Az egykori orosz hadsereg rettenhetetlen bátor ságu nő-hadnagyát agyonlőtték a vörösök.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának távirata.) Moszkvai jelentések szerint a vörösök statarially agyonlőtték Kiewben Sacharczenko hadnagyot — ellenforradalmi agitáció miatt. A kivégzés maga tulajdonképpen alig is volna érdekes, hiszen mostanában százak és százak hullanak el így Oroszországban, ha ez a hadnagy nem volna egyben a legsajátságosabb vértanúja az orosz szabadságmozgalomnak. Sacharczenko hadnagy ugyanis — mint ismeretes — nem is férfi, hanem — leány és valódi neve Elizaveta Iwanowna Schults. A legjobb társasághoz tartozott, apja balti tábornok volt, ő pedig a háború kitörésétől kezdve állandóan harcolt hazájáért, míg most mint ellenforradalmárt agyonlőtték.

Elizaveta Iwanownának egy bajtársa kalandos módon megmenekült a cseka karmaiból és Bécsben elmondotta bécsi tudósítónknak az orosz Jeanne d'Arc pályafutását. A háború kitörésekor 20 éves volt Elizaveta Iwanowna és mint oly sok előkelő hölgy, ő is aktív tevékenységbe kezdett. Nem elégedett meg azonban azzal, hogy vöröskeresztes ápolónő lett, hanem katona akart lenni. Apja hallani sem akart erről, mire a leány megszökött hazulról és beállt hamis okmányokkal mint Sacharczenko önkéntes az orosz hadseregbe. A kárpáti harcokban már mint alhadnagy mellővést kapott és ekkor a tábori kórházban derült ki, hogy Sacharczenko alhadnagy — nő. Nagy feltűnést keltett a dolog, a cár fényesen dekorálta, de röviddel felgyógyulása után megint csak nyomtalanul eltűnt hazulról. A bátor leány visszament a háborúba és küzdött egészen a békekötésig, sőt még azután is, mert beállt Wrangel fehér hadseregébe, majd annak szétzülése után Középáziába ment és ő volt Unger-Sternberg legkitartóbb híveinek egyike. Kalandorregénybe illő módon menekült a vörösök területein át Lengyelországba, majd Párisba, ahol megpihenhetett volna, sőt mikor a lapok felfedezték kiletét, férjhez is mehetett volna egy amerikai dísznőhuszárhoz. Elizaveta Schultsznak azonban mindez nem konvenált és egy szép napon szokásához híven nyomtalanul elhagyta Párisot és visszatért Oroszországba, hogy folytassa harcát a bolsevikiek ellen. Évekig nem lehetett róla semmit sem hallani, csak mikor szovietfunkcionáriusok elleni merényletekről érkezett hír az orosz emigránsok körébe, akkor emleget-

Erzsébet Mozgó

Ma d. u. 1/2 és este 10 órakor

A BOHEMEK.

(Opera).

Az idény egyik legosodásabb filmműve.

Főszerepben: John Gilbert és Lillian Gish

(a Fehér Apáca főszereplője.)

Jön! DUNAKERINGÓ Jön!

a csókok filmje.

Az esti előadások a kellemes kertben tartatnak meg.

ték Elizaveta nevét. Most aztán biztos hírt hallottak rokonai és barátai felőle: Sacharczenko hadnagy tragikus halálának híret.

SPORT

— Részvesz-e Románia az amszterdami olimpiáson? Bucurestiből jeleink: Román sportkörökben élénk mozgalom indult meg abban az irányban, hogy az amszterdami olimpiáson román sportegyesületek is szerepeljenek. A Cuvantul ebben a kérdésben vitát indít meg s előjárójában leszögezi, hogy a francia sportszövetség ismeretes elhatározása, hogy az olimpiáson nem vesz részt, nem lehet irányadó Romániára, miután a román sportszövetségnek — a lap tudomása szerint — 5 millió lej áll rendelkezésére erre a célra. Ezért a Cuvantul valószínűnek tartja, hogy az amszterdami olimpiáson a román nemzeti színek is szerepelni fognak.

O Aradiak a palicsi teniszversenyen. A palicsi teniszverseny, mely tudvalevőleg az utódállamok nagy teniszolympiádja, legutolsó fordulójában több igen érdekes eredményt hozott. Így az I. osztályú férfi egyesben Dörner megverte Kaciáncsicsot 8:6, 6:1 arányban, amely azért értékes, mert Kaciáncsics Jugoszlávia egyik legjobb versenyzője. Azután az aradiak az osztrákok felett is diadalt arattak; Lupp dr. legyőzte Mayer 6:4 és 7:5, valamint Dörner Albrechtet 6:3, 6:0 arányban. A női páros döntőjét Fülöppné megnyerte Göncznével, Bokorné, Vattay Szösi ellen. A döntő szettaránya 4:6, 6:4, 7:5 volt. A férfi párosban az aradi pár előbb megverte az elődöntőben Mayer, Albrecht osztrák duót 6:2, 5:7, 7:5-re, viszont a döntőben Kehrling, Balázs-pár győzött az aradiakon 6:2, 6:4, 6:2-re. Estéli órákban kaptuk a következő távirati jelentést. A férfi egyes döntőjében Kehrling legyőzte dr. Lupp dr. A női egyes döntőjében Gönczné Fülöppné felett aratott győzelmet. 3. Vattai Szösi. A vegyespárosban Kehrling—Gönczné lett az első Dörner—Fülöppné előtt.

O Az Aradi Vulturul (Toldi) Atletikai Club f. hó 30—31-én rendezi nemzetközi vándordíjas birkozó- és boxversenyét a Nyári Színházban. A versenyen résztvesznek Románia, Magyarország, Jugoszlávia és Csehszlovákia legjobbjai.

MOZI.

xx William Boyd, a „Volgai hajós” címszereplője játsza a főszerepet a Marosparti mozgószínház mai slágerfilmjén.

Rádió-műsor.

Szerda, július 27. Wien—Graz: 21.10. Schubert „Die schöne Müllerin” c. ciklusából. — Pozsony: 18. Hangverseny. — Boroszló: 16.30. Szórakoztató hangverseny. — Milano: 21. Operaelőadás. — Prága: 21.20. Szórakoztató zene. — Róma: 21.10. Szimfonikus hangverseny. — Budapest: 9.30, 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 19. Szimfonikus zenekari hangverseny. 20.30. Három egyfelvonásos. 22.45. Cigányzene.

KETTŐSMŰSOR! MA! SZERDAN MA! KETTŐSMŰSOR!

VIRÁG A VIHARBAN
VIRÁG A VIHARBAN
VIRÁG A VIHARBAN
VIRÁG A VIHARBAN
VIRÁG A VIHARBAN

Dráma az angol gyarmati életből
7 felvonásban. — Főszerepben:
CORINE GRIFFITH, MILTON SILLS.

APOLLO

Ezt megelőzi:

PATT és PATACHON

fairangelő kacagás 6 felvonáson keresztül.

Helyárak:

10, 20 30 lej.

KÖZGAZDASÁG.

Tömeges csődkérelem az aradi törvényszéken.

Apróbb tartozások miatt érkeznek csőd iránti kérelmek.

(Arad, július 26.) A gazdasági holtsezon derekán, amikor a legteljesebb az üzletlenség és a kereskedők tudvalevőleg a legnagyobb erőmegfeszítéssel igyekeznek átévezni az őszi szezonra, naponta tömegesen érkeznek csődmegnyitási kérvények az aradi törvényszékhez. Ez a körülmény szomorú világot vet az aradi és aradmegyei kereskedők helyzetére, akik — ugylátszik — még csak most érkeznek el a gazdasági krízishez. Súlyos helyzetüket és az üzletlenséget leginkább bizonyítja, hogy a peresített követelések a legtöbb esetben csak néhány ezer lejt tesznek ki s az illető cég még ezt a minimális tartozását sem képes kiegyenlíteni. A mai napon a következő csődmegnyitás iránti kérelmeket nyújtották be az aradi cégbirósághoz: Szegfű

és Grünfeld oradeai (nagyvárad) cég Márki István Metianu (Forray-uccai) kereskedő ellen 11.300 lej, Krámer Áron oradeai (nagyvárad) cég Steinberger Ferenc aradi kereskedő ellen 44.000 lej, Leitner Lázár oradeai (nagyvárad) cég Kotzka Testvérek chisineu-crisi (kisjenői) kereskedők ellen 160.000 lej, Tramar timisoarai (temesvári) cég Hrdlicska Lajos nadlaci (nagyvárad) kereskedő ellen 12.550 lej, Kunárd Dénes és Neulander és Kohn aradi cégek Schiller Ernő aradi cég ellen 10.000 lej és Földes Géza tisztviselő a kényszeregyezés alatt álló „Fayanta” aradi kályhagyár r.-t. ellen 30.000 lej behajthatatlan követelése erejéig. A benyújtott csődkérelmek ügyében a napokban dönt az aradi törvényszék csődbírósa.

Zürichben 3.15 a lej.

Helyi valutaárak. (Július hó 26.)
Kifizetések: Berlin 39.45, Amsterdam 66.50, Newyork 165.25, London 805, Páris 6.50, Milánó 9.06, Prága 4.01, Budapest 26.90, Zágráb 2.92, Bécs 23.32, Zürich 31.90. — **Áru:** Márka 39, dollár 164.50, angol font 800, francia frank 6.45, olasz lira 9, cseh korona 4.90, pengő 28.80, dinár 2.85, osztrák schilling 23.30, svájci frank 31.90. — **Pénz:** Márka 37, dollár 162.50, angol font 750, francia frank 6.35, olasz lira 8.80, cseh korona 4.80, pengő 28.20, dinár 2.75, osztrák schilling 22.80. — Irányzat: lapyha.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Július hó 26.)
Kifizetések: Páris 6.44.50, Berlin 39.15, London 798, Newyork 164.50, Milánó 9.02, Zürich 31.75, Prága 4.84.50, Bécs 23.25. — **Valuták:** Napoleon 660, német márka 39.50, leva 1.25, török lira 0.84, angol font 795, francia frank 6.70, svájci frank 32, olasz lira 9.10, drachma 2.20, dinár 2.93, dollár 162.50, lengyel zloty 13.50, osztrák schilling 24, pengő 29, cseh korona 5.10.

Zürichi tőzsdényítés. (Július hó 26.)
Berlin 123.50, Amsterdam 208.02.50, Newyork 519.25, London 2520.75, Páris 20.31, Milánó 28.25, Prága 15.39, Budapest 90.50, Belgrád 9.13, **Bucuresti 3.14**, Varsó 28, Bécs 73.10.

Zürichi tőzsdézárlat. (Július hó 26.)
Berlin 123.45, Amsterdam 208.03, Newyork 519.21, London 2520.87.50, Páris 20.31, Milánó 28.23, Prága 15.39.50, Budapest 90.50, Belgrád 9.13, **Bucuresti 3.15**, Varsó 58, Bécs 73.10.

= **Emelkedő árak mellett teljesen üzletlenség a borpiac.** A földművelésügyi minisztérium jelentése szerint a szőlőtermés általában kiheverte a májusi jég- és fagykárokat, szőlőbetegségek csak Iasi és Arad környékén léptek fel jelentéktelen mértékben. A munkabérek drágulása miatt és mert a készletek legtöbb helyen kifogytak, a borárak szilárdak, sőt egyes helyeken emelkedő tendenciát mutatnak, habár üzletkötés alig fordul elő. A regátban alig van áru, az árak 20—25 lej között vannak, Besszarábiában a jobb minőségű bor 14—19, gyengébb minőségű 6—8.5 lej ab termelő. Erdélyben csak kisebb lokális tranzakciók fordultak elő.

= **Közvetlen személyforgalom Románia és Csehszlovákia között.** Nemrég a román és csehszlovák államvasutak vezérigazgatóságai megállapodtak a magyar, osztrák és lengyel államvasutakkal, hogy a hatáskörükbe tartozó vonalakon közvetlen személy- és podgyász-forgalmat bonyolíthassanak az egymás között. Az egyezmény értelmében augusztus 16-ikától Arad, Nagyvárad, Brassó, Bucuresti, Braila, Bacau, Balti, Nagykároly, Kolozsvár, Craiova, Csernovitz, Konstanca, Ghica-Voda, Iasi, Nagyvárad, Ploesti, Nagyszeben, Sarmar, Sziget, Temesvár, és Érmihályfalva állomásokon, bármilyen vonatra és osztályra szóló direkt menetjegyeket lehet váltani Csehszlo-

vákia minden nagyobb városába. A jegyek, amelyekkel 20 napig lehet utazni, tetszés szerint Lengyelországon, Magyarországon és Ausztrián át, vagy pedig közvetlenül Halmin keresztül való utazásra jogosítanak. Ugyanezek az állomások közvetlen személypodgyászt is elfogadnak Csehszlovákiába. A menetdíjat a CFR vonalain lejben, az idegen vasutakon pedig cseh koronában kell fizetni.

— **Közszemlére tették Aradváros módosított költségvetését.** Beszámoltunk arról, hogy a városi tanács tegnapi ülésén elfogadta a legfelsőbb közigazgatási tanács által javasolt költségvetési módosításokat. A közigazgatási törvény értelmében a módosítást tíz napon keresztül közszemlére teszik ki, hogy a város bármely polgára, akinek kifogásai vannak esetleg a határozat ellen, felelősséget nyújthasson be. Ma délelőtt közszemlére tették a költségvetési módosítást a városháza 48-as számú szobájában, Berzovan Jánosnál, a pénzügyi szolgálat főnökénél. A tíz nap elteltével felterjesztik azt a minisztériumhoz jóváhagyás végett.

— **A pékek és mészárosok is kötelesek regisztert vezetni.** Az aradi pénzügyigazgatóság közli, hogy a pénzügyminisztérium legutóbbi rendelkezése szerint — mint már meg is írtuk — a kereskedők továbbra is kötelesek vezetni a forgalmi regisztert. Egy ma érkezett rendelet szerint a minisztérium a pékeket, mészárosokat és henteseket is kereskedőknek minősíti s így az ő számukra is kötelezővé vált a regisztert vezetése. Az új regiszterek bemutatását, illetve felülbélyegzésének határidejét véglegesen augusztus 30-ig állapították meg.

Halál a legelőért.

Véres testvérháború egy régi királyságbeli községben. — A csendőrség száz embert tartóztatott le.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti-i tudósítójának távirata.) Tegnap délután véres összeütközés volt a dorohomgyei Vorniceni község lakosai között. A véres összeütközésnek, amelynek két halottja, két súlyosabb és mintegy husz könnyebb sebesültje van, az az előzménye, hogy a község népe a községhez tartozó tehénlegelő miatt két táborra oszlott és már régebben ellenséges viszonyban áll egymással. Már előzőleg is történtek a kérdés körül kisebb-nagyobb összecsapások és verekedések, a lappangva izzó gyűlölet azonban teljes véres nagyságában tegnap délután robbant ki a lelkek-ből. A községhez tartozó tanya gazdái ugyanis nem lévén más legelőjük, a tilalom ellenére a vorniceni-i tehénlegelőre hajtották ki juhnyájukat. Erről természetesen tudomást szerzett a legelőtést ellenzők tábora s az emberek felháborodásukban kaszát-kapát kapva, megtámadták az ellentábor embereit. Már állt a harc, amikor a másik tábor is tudomást szerzett a történetéről és most már ők is felfegyverkezve vonultak ki a mezőre. A

két tábor fogcsikorgatva rontott egymásnak és elkeseredett harc fejlődött ki közöttük a legelő, birhatásáért. Villantak a kaszák, suhogtak a kapanyelek és a csatateret pár perc alatt mintegy harminc ember vonagló véres teste borította. A véres összeütközés ügyében még tegnap bevezették a vizsgálatot s a csendőrség eddig közel száz embert vett őrizetbe.

Seipel kancellár

beszámolt a bécsi forradalomról

A véres napok az osztrák parlamentben. — Megmarad Bécs új védősége.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójától.) Bécs városi községi tanácsa tegnap a szociáldemokraták szövzeti alapján jóváhagyta azt a javaslatot, amely szerint Seitz polgármester 2000 főnyi városőrséget állít fel. Az őrséget szeptember elsején 1000 főre csökkentik. Az új őrség szolgálatát a városi üzemekben, parkokban, temetőben, piacokon és vágóhidakon teljesíti és bizonyos esetekben felügyeleti és nyomozási joga is van az őrségnek, amely csupán a polgármesternek tartozik hűségesküvet tenni.

Az osztrák képviselőház mai ülését nagy érdeklődés előzte meg, miután ezen kellett letárgyalni a forrongás politikai részét. Seipel kancellár a megnyitás után azonnal erről beszélt és kijelentette, hogy háláistennek Ausztria a sebesültek között és nem a halottak között van. Kutatni kell a teendőket, hogy a jövőben ne fordulhassanak elő hasonló események. A véres incidenseket egy esküdtszéki ítélet idézte elő, de mindenki megdöbben a májnap eseményeken. A kormány nem ellenezte volna az esküdtszék működésének megszüntetését, megváltoztatását, vagy korlátozását, most azonban nem nyújt be ilyenértelmu javaslatot, mert a jelenlegi időpontot nem tartja alkalmasnak a nyugodt tárgyalásra. Azonban ha a Házból indulna ki a kezdeményezés, vagy valamennyi párt együttműködése tenné lehetővé a javaslat benyújtását, abban az esetben a kormány támogatná a javaslatot. Sok panasza hangzott el a pártok működése ellen is, holott már képviselősködése alatt nyújtott be javaslatot a sajtóreformra vonatkozólag. A kancellár ezután ismertette a zavargásokat, majd kijelentette, hogy a rendőrség megtette kötelességét. A kijelentésnek a szociáldemokraták hevesen ellentmondtak, míg a többség helyeselt.

Itt írjuk meg, hogy a véres bécsi események ügyében megindult vizsgálat során megállapították, hogy a városház ablakából július 15-én a tömegre lőttek. A gyanu Urban tanácsnokra terelődött, akiket hivatali helyisége meg egyezik azzal az iránnyal, ahonnan a lövések jöttek. Urbant nyaralójából való visszautaztában Mörzzuschlagban feltartóztatták, de kihallgatása után egyelőre szabadon engedték, azonban az eljárást tovább folytatják ellene.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

**3 nagy szobából álló
I. emeleti uccai helyiség
Arad főterén,
azonnal kiadó.**

Irodának, szalonnak, orvosi rendelőnek, műhelynek, üzletnek rendkívül alkalmas. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában

VENUS tündérvilla mozgó Aradul-nou, szerdán, csütörtökön:
„Asszonyok, akiket nem szabad szeretni”. Csak felnőtteknek!

Legolcsóbb butorvásárlási forrás Klug György butorgyára Aradul-nou
Str. Mihai Viteazul 14. Lerskat e Maroshid mellett. Kárptos
munkák a legolcsóbb árban kapdók. 2007

INGYEN AD MINDEN FELVÉTELHEZ EGY **Stojkovits és Békés** P. Avram Iancu (Szabadság-tér).
MŰVESZI KIVITELŰ NAGYÍTÁST.

Ha olcsón és jól akar étkezni, tekintse meg a **Mátyás-éttermet**, ahol elsőrendű koszt, heti abona, ebéd, vacsora 400 lej. A tulajdonos.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszük fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok, keljes levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

SACYKÁM! Csütörtökön már várom, mint eddig. Megkaptam. Ezer csók érte Cécától. 3900

ALKALMAZÁS.

DEUTSCHES FRÄULEIN wird gesucht Neumann, Strada Babes 10. 3901

MINDENES, fiatal, rendelkezhető szonna ra felvétetik. Cim: Str. Vicentiu Babes (Kiss Ernő-ucca) 5. 3903.

SEGÉDMUNKÁSOKAT és munkásleányokat felvesszünk. „Pionra” késgyár, Arad Str. Mocioni (Orczy-u.) 30. 10427

FŐZNI tudó, megbízható mindenest keresek: Fleisigné, Arad, Str. Mocioni (Orczy-u.) 30. 10427

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ALKALMI VÉTEL Eladó egy komplett ebédlő berendezés. Ortutay-palota. I. em., ajtó 3. 3725

EBÉDLŐ SZÖNYEGEK, előszobafal, diványok, fotelok, íróasztalok, komplett szobaberendezések, bőröndök, zsemmekocsi, virágállvány, festmények, függönyök, storeok, Biedermeyer-szalon, íróasztalgarnitúra, antik komódok, ebédlő asztal és székek, kis asztalok, porcelánok, stb. eladók Salgóné, Strada Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobbra. 1000

KÉTAJTÓS jégszekrény eladó. Calea Sarguna 95. 280

ANTIK és modern butorokat, műtárgyakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt butorokat, szőnyegeket, szervizeket, férfi ruhákat, fehérneműket, stb. bizományba veszek azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

EGY EGÉSZ UJ topolya háló igen olcsón eladó Str. Eminescu (Deák Ferenc ucca) 38. 3889

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉGEK, műhelynek alkalmas pince Strada Eminescu 3 átjáró házban kiadók. Felvilágosítások Strada Eminescu 5. 3904

INGATLAN.

PANCOTÁN, vasutállomás közvetlen közelében 33 kishold prima talaju tanya, 5 szobás új lakással, új gazdasági épületekkel, sertéshizlalda két vagon sertésre, hídméreggel, előnyös feltételek mellett eladó. Ugy a fekvése miatt a talaja miatt bolzárkertészetre és tehenészetre kiválóan alkalmas, mert mindenféle termény könnyebben értékesíthető mint Aradon, Tulajdonos Wimmer Pancota. 3827

„PUCHER” cserépkályha és takaréktűzhely raktára
Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 3.

Legszébb kivitelű bel- és külföldi cserépkályhák és takaréktűzhelyek. —: Mindennemű kályhás munkálatok u. m. átrakások, javítások, falburkolatok elvállaltatnak. **Stein Mórné.** Szives pártfogást kér.

VIZUMOK követségeknél
Utleveihosszabítások, C.F.R. bárietek

!! **Künstler-vizumiroda** !!

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintéző.

Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dácia szállóval szemben.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavállalat.

MONEASÁN

a legkisebb és legizletesebben főztek a

Cour-cialon éttermében,

ahol 90—120 lejig a napi pensio. Napi pensio 90 lej. All: reggeli: kávé, vaj, kalács. Ebéd: leves, sült (étlap szerint), főzelék vagy saláta. Vacsora: sült (étlap szerint), főzelék vagy saláta.

Szives pártfogást kérnek: 8898

Antalik és Bécsi,
a Vadászkiert-étterem v. főpincérei.

Friss élő hal

(harcsa, ponty, kecsge, süllő és tok) kapható csütörtökön és pénteken:

Luttwák József-cégnél Aradon.

Csomagolt faszén,

vasaló faszén, portland cement, élesdi darabos mész elsőrendű minőségben

leszállított árban

Kneffel Károly és Fia tűzifa és szén-kereskedés
Bul. Regele Ferdinand I. No. 27. saját ház.

Egy nagy ipari vállalat
levelezési és adminisztratív osztálya részére

főnököt keres,

aki teljes kereskedelmi tájékozottság és önállóság mellett, műszaki és anyagismeretekkel is rendelkezik. A román és német nyelv tökéletes tudása megkívánatik.

Ajánlataikat csakis nagy irodai gyakorlattal bíró, legelsőrangú erők adják be „Életpálya” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 3899

A július 20-án megtartott húzason

egy nálunk vásárolt sorsjegy nyerte meg a legnagyobb főnyereményt!

Már 20 cseh koronáért vagyis 130 lejért

vásárolhat egy darab 1/8 csehszlovák osztályos sorsjegyet.

Főnyeremény: 2 millió cseh korona, vagyis 18 millió lej!

Csekély kockázattal nagy vagyont nyerhet!

Csakis UNGAR S. bankháza (Bratislava—Pozsony) útján! Rendeljen zárt borítékban azonnal sorsjegyeket a II. osztályú húzásra!

Huzás már augusztus 20-án!

Főnyeremények: 1.000.000 cK., 700.000 cK., 300.000 cK., 200.000 cK.

stb. stb. —: Az összes nyeremények végösszege: 60.000.000 cK.

A II. osztályú 1/8 cK. 20 lej 130 1/4 cK. 40 lej 215 1/2 cK. 80 lej 415 1/3 cK. 160 lej 835

sorsjegyek árai

Minden rendelést azonnal végrehajtunk! A fizetés a sorsjegy megvásárlása után történik!

Huzás után vevőinknek nyomban megküldük a részletes nyeremény-jegyzékét!

UNGAR S. bankháza

BRATISLAVA, Ventur-u. 20. (Csehszlovákia.)

Ügyes helyi képviselők magas jutalék ellenében felvétetnek. 8898

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!

Télelőcím: „HUNGARIOTEL”.

MÁTYÁS PINCEHELYISÉG,

ahol elsőrendű hideg és meleg ételek, kitűnő palackos és hegyaljai borok, frissen csapolt sör. Mérsékelt árak. Pontos és gyors kiszolgálás! Elsőrendű orgányszerű! Nyitva reggel 3-ig! Szives pártfogás kéri! **A TULAJDONOS.**